

Професор Сими Атанасова

„От майка съм живяла в света на музиката“

Снежана Атанасова

ЛИЛИ АТАНАСОВА

**95 години от рождението
на проф. Лили Атанасова**

съставители

**Наталия Илиева
Мария Давчева
Стефа Ташева**

**Материалите за сборника са предоставени
от дъщерята на Лили Атанасова – доц. д-р Невена Койчева**

**София
2016**

ВМЕСТО ВЪВЕДЕНИЕ

д-р Анжела Тошева

Изминаха дванадесет години откакто Лили Атанасова ни напусна, но спомените за нея остават живи, особено в паметта на нейните възпитаници по пиано и тези, които я познаваха. Все едно, че връзката с нея не е прекъсната. Дали това се дължеше на умението ѝ да се раздава, без да скъсява дистанцията, и човек имаше усещането, ако не за пълноценно общуване, поне за това, че срещу него стои човек, който не го лъже? Или тези, които идваме след нея, имаме остра необходимост от поддържане на един постоянно протичащ въображаем диалог с Лили заради все по-трудната възможност за поемане във вярната посока с годините, а и така нейната липса не се усеща толкова болезнено. Тя не предразполагаше към носталгични и размекващи разговори, по-скоро гледаше да се отнася към хората просто и директно, което често пъти се възприемаше като строго отношение.

Каквато и да е природата на незабравените чувства към Лили от страна на студентите ѝ, тези спомени са видимият израз на връзката с нея, когато тя вече не е между нас, уникални за всеки един от разказващите ги в тази книга. Да, основните моменти в педагогическата дейност на Лили Атанасова бяха същите за всички, но тяхното интерпретиране от всеки един своеобразен съавтор тук ги оживява по свой собствен и

неповторим начин.

И така, през призмата на разказите за Лили Атанасова тази книга продължава тънката нишка на спомените за клавирната катедра в консерваторията от онези години на привидно единомислие и съгласие с официалния академичен дух, който цареше като установен начин на поведение, от който всяко отклонение беше посрещано с враждебност.

Лили Атанасова заемаше ключово място в живота на Консерваторията във време, в което са се оформяли механизмите и структурите на висшето ни професионално музикално образование в периода от годините след войната до времето на падането на Желязната завеса. До последния си дъх, несломена от гнетящото я заболяване, с което само тя знаеше колко усилия ѝ струваше да не тежи на близките си хора, тя живо се интересуваше от музиката и пианото, както и от съдбата на своите студенти повече от десет години след 1989 г. Над шест десетилетия пред очите ѝ са се случвали събитията, които две или три поколения след нея вече възприемат като исторически. Може би студентите ги учат по история на българската музика.

След 1989 г. събитията в клавирната катедра по времето на Лили Атанасова спорадично стават обект на внимание на лични спомени от нейни колеги или други музиканти. Всеки тълкува според своите виждания и интереси ролята и мястото на всеки един от нейните членове, доста от които са покойници. Тези, които помнят Лили Атанасова като професор от клавирната катедра, не могат да не признаят незаменимото за живота на този сложен организъм нейно качество да внася дух на омекотяване на противоречията и

успокояване на страстите само със силата на присъствието си и дистанцирания си мъчалив строг поглед. Като бучка лед в кипяща вода. Чак когато я опознах години по-късно и разбрах колко ранима и нежна душа беше тя, си дадох сметка какво ѝ е струвало това поведение на коректив в онези години в Консерваторията. Ежедневно, десетилетия наред тя е трябвало да балансира между твърдите позиции на своите колеги както от катедрата, така и от ръководството и някой нищо неподозиращ студент или музикант, който е защитила само и единствено заради несломимата си етичност. Това беше нейният негласен твърд еталон за поведение в Консерваторията. Тези, които го усещаха и улавяха, разбираха тънката разлика между Лили и огромното мнозинство от добре следващите стъпалата в кариерата си колеги и я уважаваха от цялото си сърце. Може би това уважение се предизвикваше и от скромността на Лили Атанасова, достигаща често до стеснителност, заемаща понякога огромни размери, но умело прикрита от привидната ѝ непроницаемост. Това мое впечатление с годините се затвърждаваше и от разказите за нея, които съм чувала от две от нейните първи студентки – Павлина Бешкова и Румяна Хасекиева-Щерева: преди всичко човек, а след това и музикант и пианист.

Мисля, че няма думи, които да могат да изразят тъгата в очите на Лили, когато станеше дума за Павлина Бешкова, особено след преждевременната ѝ кончина през 1988 г. Тя не се боеше да казва с особена сухота и твърдост в гласа си, че не е срещала по-голям талант от нея. Познават се още от 1953 г. като учител и ученик, когато Павлина, спечелила по неоспорим начин първа награда на Второто общобългарско

състезание за певци и инструменталисти, но подложена под силното облъчване на баща си, средата в Москва, където отива на специализация, както и приятелския кръг, който не я подтиква към нейното призвание, загубва желание да продължи напред. Като че ли този отказ на Паулина се отразява тежко и на Лили Атанасова, която по свой начин изживява вътрешната драма на своята ученичка и не се примири до края на живота си.

От ярките спомени на Румяна Хасекиева-Щерева научаваме, че благодарение на новата асистентка в клавирната катедра през 1953 г. – Лили Атанасова, тя е успяла да се пребори с комисията по пиано за годишния си изпит, да ѝ признаят пиеса, която досега не е била чувана от никого като част от програмата за този изпит. Става дума за Трета соната от току-що починалия Сергей Прокофиев, която Румяна първа изпълнява благодарение на застъпничеството на нейната млада преподавателка Лили Атанасова, която не се е поколебала да я защити пред катедрата, за да ѝ разрешат да свири Прокофиев.

Подобни случаи могат да се изредят много и някак си се губят в сложната амалгама от дейности, с които свързваме името на Лили Атанасова, особено когато животът ѝ неотменно протичаше в Консерваторията цели пет десетилетия.

Тези, които я помнят от времето на активното ѝ концертиране, имат привилегията да разкажат как всеки неин досег с публиката и нейните изпълнения са откровение и необикновен, запомнящ се миг. Спомените за нейното свирене придават специалното място на тази книга. Защото нейната скромност подвеждаше. Лили Атанасова бе сред привиле-

гированите на тази земя, които достигат така естествено до простота и мъдрост, че за нея не беше проблем да започне думите си на тържеството по случай нейната 80-годишнина с това, че най-голямото щастие на живота ѝ е да има своята дъщеря! Може би всички очаквахме да изреди концертите си и педагогическата си дейност?

В последните си години се радваше, че няма кой да ѝ запуши устата вече, еуфорията от падането на комунизма ѝ даде допълнителни сили и вяра, че идва време на промени, които не е вярвала, че ще доживее, и че започваме да вървим във върната посока.

Иска ми се да я помним с този ентузиазъм и оптимизъм и тази директност, изникваща из дълбините на духа ѝ, издаваща младежка несломимост, които тя излъчваше в края на своите дни.

Лили беше красива, защото беше истинска. Нека читателите на тази книга да се уверят в това.

ЗА КНИГАТА

доц. д-р Благовеста Иванова

Изданието, което държите в ръце, е един от най-трудните жанрове. Възпоменателно и представително, то е посветено на 95-годишнината от рождението на проф. Лили Атанасова. Подобни книги съдържат спомени и тяхната задача е да оформят образ, който е създаден от съвременниците в техните текстове и се припокрива с представите им за човека. Те оформят неговия портрет и за бъдещите поколения. Трудността се състои в подбора на материалите – документални, мемоарни, биографични, спомени и пр. Предизвикателство за съставителите е създаването на облика на човека посредством писмена реч, защото, малко или много, спомените се създават в прослава, понякога формализирано, губят връзката с живата непосредственост и в крайна сметка оформят „иконографията“ на личността завинаги. Не всеки пишец може да изрази спомените блестящо и красноречиво, а също така в представителните възпоменателни събития задължително място имат конюнктурни спомени, които понякога в голяма степен не създават прозрачна и истинна картина за личността.

Проф. Лили Атанасова има своя „иконография“. Тя се състои в нейните устойчиви характерологични черти, които се проявяват неколккратно в спомените на нейните колеги и ученици. Именно те оформят представата за човека, педагога и твореца Лили Атанасова. Аз бих ги нарекла талант, мъдрост, отдаденост и величавост. Съставителите на изданието – журналистката Наталия Илиева и

доц. д-р арх. Мария Давчева, Съюза на учените в България и доц. д-р арх. Стела Ташева от Института за изследване на изкуствата към БАН¹ се ориентират около налични текстове, посветени на последните годишници на Лили Атанасова, спомени от нейни по-млади ученици и снимков и документален материал от личния архив на семейството, предоставен от доц. д-р Невена Койчева.

Семейната среда е тази, която създава представата за ранния облик и е устойчив елемент, който съпътства човека през целия му жизнен път. Лили Атанасова сама говори за тези ранни години. „Стимулиращата творческа атмосфера“ в бащиния дом, домът на следвалия в Прага Георги Атанасов, носи атмосферата на Бедржих Сметана, Джузепе Верди, Шарл Франсоа Гуно заедно с широк артистичен кръг от роднини и приятели. Сред съдържаните официални редове, писани през 1974 г., трябва да можем сега да прочетем повече, да внесем нашите емоционални представи за епохата, за да доизпълним с топлина и уют картината на общуването на видни композитори, актьори, музиканти и художници от 30-те години на XX в.

Основната представа за живота на Лили Атанасова създава написаното от Наталия Илиева. За него тя издирва немалък документален материал – радиопредавания, статия на голямата българска поетеса Блага Димитрова и на проф. д-р Атанас Куртев. Всички те са свързани предимно с чествания на голямата българска педагожка и музикантка, като, привличайки различни спомени, авторката очертава качества и страни от нейния живот: обичана и съдържана, щедра, величествена, стилна, ерудирана, добронамерена, далновидна, почтена и скромна. Най-ярко тук изпъкват неформалните страни от живота като романтичната сватба с д-р Борис Койчев

¹ Те са съставители на изданието „140 години от рождението на архитект Пенчо Койчев“. С., 2016.

след бомбардировките през януари 1944 г. в църквата в Княжево. Участието в Шопеновия концерт във Варшава през 1949 г. и последния ѝ концерт с четирите Шопенови скерци и балади през 1972 г. в София, „подчертано лиричен, с великолепно оцветен тон, с чувство за мярка – никаква емоционална преизграност, с дълбочина, без празна виртуозност, без излишен блясък, без фалшива сантименталност“.

Сред спомените изпъкват личностни качества като „да насърчи таланта“ (Н. Илиева), „изключително толерантна, търпелива, с оригинални педагогически подходи“. Последното ярко описание принадлежи на проф. Майер Франк за началото на трънливия път на неговото ученичество към изкачването на стръмния връх. Той описва нестандартната, прилагана от Лили Атанасова методика за обучение и чрез визуални изкуства, включително за по-добро разбиране на музиката. И още нещо. Тази нейна величавост, споменът за която изпъква и у други нейни ученици и се свързва с висок ръст, фотографиите категорично опровергават. Лили Атанасова е изключително респектираща и уважавана, или както пише Веселинка Иванова: „Когато тя минаваше по коридора, студентите се отдръпваха и ѝ правеха път“. Тези истински неподправени спомени оформят личностните характеристики по естествен начин.

Да се върнем към нашите разсъждения за даденостите на личността, тяхното възприятие и времената, в които те се възпроизвеждат като езиков текст, за да стигнат до бъдещето. Едни или други достойнства могат да бъдат анализирани в зависимост от гледната точка на епохата. За съжаление, в текстовете от 70-те години се чувства недоизказаното, налице е конюнктурността, а в други, по-късни, има излишни политически пристрастия. Излишното политизиране на факти от личния живот на таланта погубва за читателя неговата гражданска позиция и инициативност. Убедена съм, че колекцията от грамофонни плочи на семейството е подаре-

но на БНР, защото е специализирана, защото носителите притежават физическо качество и свършени звукови характеристики и нейното място е там... а „хармониумите“ на Кърт Вонегът са съвсем друга работа. В този ред на мисли, перифразирайки проф. Майер Франк, този, на когото голямото изкуство е сърцето, винаги изразява своята гражданска позиция.

Думите на проф. д-р Евгения Симеонова по случай 90-годишнината на проф. Лили Атанасова съдържат ясна, точна и добре конструирана представа за педагогическите и професионалните качества на нейната учителка. Тя описва пианистичния арсенал на проф. Атанасова – колоритен тон и великолепно чувство за стил, с чиста клавирна техника, изразителност, дълбочина и невероятно чувство за мярка, с ясна художествена конструкция, балансираност, естественост, фина педализация и отявлен стремеж към перфекционизъм. Богомила Няголова, Веселинка Иванова, Цветелина Димчева обхващат цялата гама от личностни характеристики на Лили Атанасова: от професионализма, през общуването на различни нива, до детайлите по отношение на визията преди излизането на сцената.

Спомените на Мариета Петкова, д-р Анжела Тошева и Гина Табакова са особено живи, непринудени и затрогващи. Благодарение на техните аналитични разкази и спомени за „малките камъни, които могат да обърнат колата“, пред нас се изправя фигурата на уважавания педагог „със свой собствен стил на преподаване, който се основаваше най-напред на звуковата картина, на качеството на звука“. Звукът за повечето от тях, нейните ученици, е водещ. Повечето от тях го определят като нововъведение в мисленето, бих добавила и като резултат от интерпретацията, с която концертирацията музикант прави своя художествен прочит. От спомените на „младите“, които притежават неконюнктурен изказ личи натрупаното във времето благодарение на техния преподавател и загубата за

следващите поколения.

Когато учениците докоснат душата на учителя и знаят, че той им е отдаден, тогава се ражда най-качествената продукция, създават се приятелства, поражда се доверие и работата и изкуството вървят ръка за ръка. Спомените на младите, или вече не толкова млади ученици на Лили Атанасова показват резултата от многогодишните натрупвания. Те са онова рационално зърно, което остава да бъде прехвърлено във времето като следа, като опит, като спомен, като памет за една личност, личност, която оставя трайна следа с наученото, с партитурите с бележки по тях, с изискванията, със строгостта, с похвалите, с успехите. Същността на Лили Атанасова личи точно в тези спомени. Конюнктурните метрични, президиумни, задължителни слова създават „официозната“ картина. Те също са плод на своето време. Затова смятам, че освен посветено на проф. Лили Атанасова, изданието оформя представата за различните поколения и за трите епохи, през които тя живее, и ако читателят притежава сетивност, ще открие за себе си множество пластове и ракурси. Така че в този сборник съставителите са изпълнили своята мисия – да включат текстове с различен профил и характер, които да очертаят личността на проф. Лили Атанасова, да покажат нейния облик, видян от различни гледни точки.

Визуалният материал – фотографии и документи, които включват покани за концерти, лични ръкописи и извадки от пресата, са мерило за времето, за естетиката, за събитията и за фактите. Всички те са обединени от обща особеност – личността на съпругата, майката, педагожката и колегата проф. Лили Атанасова. Те възкресяват факти и събития, в които може многократно повече да бъде прочетено не само за живота на Лили Атанасова, но и за нейното време.

ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

Станислав Почекански

Председател на Съюза на българските музикални и танцови дейци

Името на проф. Лили Атанасова винаги споменавам с респект и уважение. Ярки са спомените ми за нея още от времето, когато бях ученик в Музикалното училище в София и посещавах часовете на моя преподавател Павел Яковчев в Българската държавна консерватория (сега Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“). Тогава не осъзнавах величието на артиста и педагога Лили Атанасова, нейния висок морал и професионализъм, но усещах обичта на учениците и студентите, вниманието, с което тя щедро даряваше младите български таланти.

В следващите години неведнъж имах щастието да се докосна, макар и косвено, до богатството на клавирната школа на проф. Лили Атанасова чрез творческото ми сътрудничество с музиканти, свързали с нея професионалното си израстване.

Като Председател на Съюза на българските музикални и танцови дейци бих искал да изразя благодарността си към редакционния екип, създал тази прекрасна книга за проф. Лили Атанасова, съхранявайки за поколенията музикалната памет на България.

PROFESOR LILY ATANASOVA

Stanislav Potchekansky

President of the Union of Bulgarian Musicians and Dancers

I always mention the name of the professor Lily Atanasova with respect and consideration. My memories of the time, when I was a student in the School of Music in Sofia, and attended classes of my teacher Pavel Yakovtchev in Bulgarian State Conservatory (now National Academy of Music „Prof. Pancho Vladigerov“) are vivid. At that moment I did not realize the greatness of the artist and educator Lily Atanasova, her high morale and professionalism, but I felt the love of her students, same as the attention, which she generously bestowed on young Bulgarian talents.

Many times in the following years, through my creative collaborations with musicians who were bounded with her in their professional growth, I was fortunate to sense (albeit indirectly) the richness of prof. Lily Atanasova's piano school.

As the President of the Union of Bulgarian Musicians and Dancers I would like to express my gratitude to the editorial team who created this wonderful book on prof. Lily Atanasova, thus preserving the musical memory of Bulgaria for the next generations.

АВТОБИОГРАФИЯ

на проф. ЛИЛИ ГЕОРГИЕВА АТАНАСОВА
заслужил артист

Родена съм в София на 15 ноември 1921 год. Майка ми, Олга Атанасова, беше домакиня, а баща ми, Георги Атанасов, учител по музика и композитор.

През 1940 год. завърших средния, а през 1944 год. – висшия отдел на Музикалната академия в София. Двата отдела съм завършила с отличен успех. Отличник съм на I Общобългарско състезание и носител на диплом на Международния Шопенов конкурс във Варшава през 1949 год.

През 1946 год. издържах конкурсен изпит за редовен преподавател в Средното музикално училище в София, след което бях привлечена като асистент на проф. Андрей Стоянов в Музикалната академия. През 1952 год. с конкурс станах редовен доцент, а през 1964 год. – редовен професор при Българската държавна консерватория. От 1966 год. до 1972 год. бях декан на Инструменталния факултет, а от 1972 год. и понастоящем съм зам.-ректор.

Член съм на Пленума на Комитета за изкуство и култура. Член съм на Президиума на Съюза на музикалните дейци, председател на комисията за работа с жените при СМД и председател на СМД в Комитета на българските жени, член

на управителния съвет на творческия фонд при СМД, председател на организационния комитет на международния фестивал „Лауреатски дни Катя Попова“ в Плевен, член на Съвета на симфонични и камерни концерти, както и на Съвета за международни конкурси към Главна дирекция „Българска музика“. Канена съм като член на жури на международни конкурси и изнасяне на лекции и семинари в чужбина.

От ученическите си години досега изнасям непрекъснато концерти – самостоятелни, със симфонични оркестри, камерни концерти съвместно с проф. Стефан Сугарев и с проф. Владимир Аврамов, както и такива по радиото и телевизията. Участвала съм с изпълнения при различни случаи и в множество бригади.

Много студенти от моя клас са лауреати и отличници на общобългарски и международни състезания – Павлина Бешкова, Светла Славчева, Майя Самарджиева, Атанас Куртев, Маня Лунгарова, Тихомира Бъчварова, Велислава Палачорова и др. Мои възпитаници работят като педагози в БДК и музикалните училища.

Наградена съм с орден „Кирил и Методий“, Фестивален медал от IX Световен фестивал на младежта и студентите, Юбилеен медал „25 години народна власт“ и златен часовник и др.

През 1972 год. получих званието „заслужил артист“.

Дъщеря ми Невена Борисова Койчева е лекарка в Медицинска академия. Съпругът ми Борис Пенчев Койчев, лекар-биохимик, е пенсионер.

София, януари 1974 год.

ЛИЛИ АТАНАСОВА РАЗКАЗВА ЗА СЕБЕ СИ

От малка съм живяла в света на музиката. Баща ми, Георги Атанасов, беше учител по музика – следвал пиано и композиция в Прага при професор Цимерман. От баща ми има сборници с детски песни „Млади певци“ и оперетки. Ръководил е детски хорове, с които са изнасяли концерти. Хоровете са се наричали „китки“. Баща ми е от първите есперантисти в България и водеше огромна кореспонденция със съмишленниците си от цял свят. Беше приятел с видните български музиканти Димо Бойчев, Бончо Бочев, Никола Атанасов, Асен Карастоянов, Стоян Джуджев – така че, когато постъпих в Музикалната академия, познавах много от професорите си.

Израснала съм с моите братовчеди Емил Главанаков, дългогодишен главен диригент на Варненската филхармония, и сестра му, драматичната актриса Сия Главанакова. Идваше често и братовчедката ни, художничката Нева Тузсузова. Атмосферата, в която сме живели, беше пропита с мечти, желания, фантазии, неизменно свързани с изкуството – музика, литература, театър.

Баща ми беше ревностен почитател на Вердиевите опери, на Бедржих Сметана и операта „Фауст“ от Гуно. Всяка вечер той си свиреше откъси от любимите опери, вуйчо ми пеше из-

вестната ария на Мефистофел, а ние, децата, се прехласвахме в този приказан за нас свят. Като се прибави и добронамереността и обичта на родителите ни – мисля, че съм имала щастието да раста в една стимулираща творческа атмосфера. Първите си уроци по пиано получих от баща си. Твърде малка знаех добре да свиря, само че по слух, без да знам нито една нота.

На 13-годишна възраст постъпих в Музикалното училище (тогава – среден отдел на Музикалната академия) и за първи път се срещнах с моя единствен професор – академик Андрей Стоянов. При него ме заведе моят учител по пеене – цигуларят и композиторът Димитър Генов, баща на най-близката ми приятелка и до ден-днешен, проф. Елена Генева. Трудно може с малко думи да се изрази това, което съм получила от Андрей Стоянов. Изключителна личност, съчетала в себе си огромна музикална и обща култура, хуманизъм, етика, деликатност с желанието да подкрепя млади талантиливи музиканти не само морално и материално, но и с определена грижа за разширяване на тяхната духовна култура и светоглед.

За развитието ми като музикант и педагог дължа извънредно много на моя професор. Веднага след завършването си станах негова асистентка. Андрей Стоянов се отнесе с голямо доверие към мене, съвсем младия педагог, като ми даде да работя с едни от най-талантливите му малки ученици – Павлина Бешкова, Милена Куртева, Тихомира Бъчварова, Катя Колева, Маня Лунгарова и др. – и по този начин аз имах благоприятна база за педагогическа изява. Андрей Стоянов считаше, че трябва активно да концертирам, беше против това да се отдавам на педагогическа работа и до края на живота си съжаляваше, че не съм само на концертния подиум.

В Музикалната академия съм имала творчески контакти с всичките си колеги. Учила съм се от професорите Панка Пелишек, Тамара Янкова, Панчо Владигеров, при когото бях по камерна музика. Приятелски контакти съм имала с Мара Петкова, Мара Балсамова, Люба Енчева, Богомил Стършенов, Люба Обретенова (всички – професори). С проф. Аврамов (цигулар) години наред изнасяхме камерни концерти. Участвала съм като член на жури в международни конкурси – „Шуман“, „Пражка пролет“, международни студентски фестивали, водила съм семинари за преподаватели по пиано в Херцег Нови (до Дубровник). Председателствах Организацияния комитет на фестивала „Лауреатски дни Катя Попова“ в Плевен от 1968 г. в продължение на повече от 10 години. В ежегодно провеждания фестивал са участвали лауреати на най-големи международни конкурси от цял свят, певци и инструменталисти, както и гости от Франция, Австрия, Англия, Германия, Русия, Австралия, Америка, с които съм контактувала. С участници и гости сме обменяли опита си на музиканти; всички имахме желание да работим по-близко за увеличаване на възможностите за изява на млади таланти, за пропагандиране на класическата музика.

От многобройните ми ученици мнозина са лауреати на международни и национални конкурси. Много от тях са преподаватели в НМА в София, АМТИИ в Пловдив (над 10 са професори), в музикалните училища в София, Пловдив, Русе, в Нов български университет, детски школи, работят като корепетитори в НМА, Варненската опера, други са артисти на свободна практика. Немалко живеят и работят в чужбина, концертният активен и/или преподават – Мая Самарджиева

(Рим), Мариета Петкова (Холандия), Галина Врачева (Швейцария), Светлана Койчева (Финландия), Божидар Аврамов (САЩ), Велислава Палачорова (Австрия), Мария Софийнска (Германия), Мариана Гюркова (Испания) и много други.

Текст, написан от проф. Лили Атанасова за радиопредаване по случай 80 години от рождението ѝ.

Урок със Здравка Рауилска

AUTOBIOGRAPHY

Prof. Lily Georgieva Atanasova
Meritorious Artist

I was born in Sofia on November 15, 1921. My mother, Olga Atanasova, was a housewife and my father, Georgi Atanasov – a music teacher, and a composer.

In 1940 I graduated the junior, and in 1944 – the senior department of the Music Academy in Sofia. I graduated these two departments with honors.

I was awarded in the First Bulgarian Competition and I received a diploma of the International Chopin Competition in Warsaw in 1949.

In 1946 I took the exams for a regular teacher at the School of Music in Sofia, and afterwards I was working as an assistant professor of Andrey Stoyanov at the Music Academy. In 1952, with a competition I became an associate professor and in 1964 – a professor at the Bulgarian State Conservatory. In the period 1966–1972 I was the dean of the Instrumental Faculty and since 1972, I am currently the vice rector.

I am a member of the Plenum of the Committee for Arts and Culture. I am a member of the Presidium of the Union of Musicians (UM), Chairman of the Committee for work with women in the UM and president of UM in the Committee of the

Bulgarian women, I am a board member of the creative fund at UM, a chairman of the organizing committee of the international festival "Laureate days Katya Popova" in Pleven, a member of the Board of Symphonic and Chamber Concerts, as well as the Board of International Competitions in the General Directorate "Bulgarian music." I am invited as a jury member at international competitions and as lecturer at classes and seminars abroad.

Since my school years until now, I delivered a lot of concerts – solo, with symphony orchestras, chamber concerts together with prof. Stefan Sougarev and prof. Vladimir Avramov, as well as events on radio and television. I have participated with performances on various occasions and in numerous brigades.

Many students from my classes are awarded and winners in Bulgarian and international competitions like – Pavlina Beshkova, Svetla Slavcheva, Maya Samardjieva, Atanas Kourtev, Manya Lungarova, Tihomira Buchvarova, Velislava Palachorova and others. Some of my students work as teachers in Bulgarian State Conservatory and in various music schools.

I have been awarded with the order of "Saints Cyril and Methodius", the Festival medal in IX World Festival of Youth and Students, the Jubilee medal "25 years people's power", a gold watch and more.

In 1972 I received the title "Meritorious Artist".

My daughter Nevena Borisova Koycheva is a doctor at the Medical Academy. My husband Boris Penchev Koychev, who is a doctor-biochemist, is retired.

Sofia, January 1974

LILY ATANASOVA TELLS ABOUT HERSELF

Since childhood, I lived in the world of music. My father, Georgi Atanasov, was a music teacher – he had studied piano and composition at Prague with professor Zimmerman. He created collections of children’s songs “Young Singers” and small operettas. He had managed children’s performing choirs. The choirs then had been called “posies”. My father was one of the first Esperanto speakers in Bulgaria, leading a vast correspondence with other supporters from around the world. He was friends with prominent Bulgarian musicians like Dimo Boychev, Boncho Bochev, Nikola Atanasov, Assen Karastoyanov, Stoyan Djudjev – so when I entered the Music Academy, I already knew many of my professors.

I grew up with my cousins Emil Glavanakov, a longtime chief conductor of the Varna Philharmonic Orchestra and with his sister, now – the dramatic actress Siya Glavanakova. Our cousin, the artist Neva Tuzsuzova was also often with us. The atmosphere in which we lived was imbued with dreams, desires and fantasies, constantly linked to the arts – music, literature, theater.

My father was an ardent admirer of Verdi operas, of Bedrich

Smetana and of the opera "Faust" by Gounod. Every night he played excerpts from favorite operas, my uncle sang the famous aria of Mephistopheles, and we, kids, were fascinated in this so magical world. Adding the benevolence and the love of our parents, I think I had the good fortune to grow up in a stimulating and creative atmosphere. I first received piano lessons from my father. I knew how to play as very little girl, but only by ear, without knowing a single note.

At age of 13 I joined the School of Music (then – the junior department of the Academy of Music) and there for the first time I met my only professor – Andrey Stoyanov. I was introduced to him by my singing teacher – the violinist and composer Dimitar Genev, the father of my closest friend now and then, prof. Elena Geneva. It is hard to express with just a few words, all that, I had received from Andrey Stoyanov. He had an exceptional personality, combining inside the great musical and general culture, the sense of humanism, ethics and delicacy, same as a desire to support young talented musicians not only morally and materially, but with the particular care to expand their inner development and perspective.

I owe immensely to my professor for my development as a musician and educator. Just after graduation, I became his assistant. Andrey Stoyanov trusted me then, although I were a quite new teacher, and gave me to work with some of his most talented young students – Pavlina Beshkova, Milena Kurteva, Tihomira Buchvarova, Katia Koleva, Manya Lungarova and others – and thus, I had a favorable basis for my pedagogical expression. Still Andrey Stoyanov believed that I must perform actively on stage, and therefore until the rest of his life, he

didn't fully accept me giving pedagogical work and have been always regretting that I had not been only working on concerts.

At the Music Academy I had constructive contacts with all his colleagues. I was able to learn from professors like Panka Pelishek, Tamara Yankova and Pancho Vladigerov, with whom I was in chamber music classes. I had friendly contacts with Mara Petkova, Mara Balsamova, Luba Encheva, Bogomil Starshenov, Luba Obretenova (all – professors). For years, we gave concerts with prof. Avramov (a violinist). I have participated as a jury member at international competitions – “Schumann” and “Prague Spring”, which are international student festivals, I also gave workshops for piano teachers in Herceg Novi (near Dubrovnik).

I chaired the Organizing Committee of the festival “Laureate days Katya Popova” in Pleven since 1968, for more than 10 years. Winners of top international competitions worldwide, singers and instrumentalists participated in this annually held festival, as well as numerous guests from France, Austria, England, Germany, Russia, Australia, America, with whom I met. There we had exchanged opinions and experiences as musicians, and all of us had a desire to work more closely to increase the opportunities for expression of young talents, same as for the strong promotion of classical music.

A lot of my students had won national and international competitions. Many of them teach in the Music Academy in Sofia, the Academy in Plovdiv (over 10 of them are professors) and also in music schools in Sofia, Plovdiv, Rousse; at the New Bulgarian University; in children's schools; or work as accompanists in the Academy, the Opera of Varna; others are

being freelance artists. A great number of them are living and working abroad, touring actively and / or teaching – like Maya Samardjieva (Rome), Marietta Petkova (Netherlands), Galina Vracheva (Switzerland), Svetlana Koycheva (Finland), Bozhidar Avramov (USA), Velislava Palachorova (Austria), Maria Sofianska (Germany), Mariana Gjurkov (Spain) and many others.

Text, written by prof. Lily Atanasova for a radio broadcast on her 80th birth anniversary.

Паспортна снимка от 1984

*Лили Атанасова с класа си в края на 70-те години на миналия век.
От ляво надясно, I ред: Здравка Радуилска, Майер Франк, проф. Лили Атанасова, Светла
Славчева, Фани Паликрушева; II ред: Снежана Симеонова, Петър Белняев, Жанета Бенун,
Красимира Талигарова.*

ЖИВОТ, ИЗПЪЛНЕН СЪС СВЕТЛИНА И ОБИЧ

Наталия Илиева

музиколог, журналист в БНР, редакция „Художествена музика“

„Щастлива съм, че животът ми изцяло е свързан с музиката. Това изкуство дава възможност да се докоснеш до изключителна красота и непреходност и тази сила издига душевността на човека до мъдрост, толерантност и доброта. В живота си съм концертирала и съм се занимавала с педагогика, което правя и сега. Радвам се, че съм заобиколена с добри приятели и колеги и с много талантиливи млади хора, на които помагам като човек и педагог, а те ми помагат да позабравя възрастта си.“¹

Мъдрост, толерантност, доброта – черти от характера на проф. Лили Атанасова. По време на вълнуващото честване на нейната 80-та годишнина в салона на МА, устроено от няколко поколения нейни ученици, тя отново ще говори за обичта, за пристрастността си към живота, кариерата, съдбата на всеки свой ученик. На тази среща всички бяха щастливи да видят отново, както в студентските години, обичаната учителка да идва към залата, носеща онази специфична атмосфера на

¹ Из радиопредаване – програма „Христо Ботев“ – 75 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 1996.

достолепие, висок морал и оптимизъм². Онова достолепие, по повод на което проф. Ангел Станков ще сподели в радио-предаване, посветено на 75-ия ѝ рожден ден, че тя е била от хората, край които не можеш да минеш, без да си свалиш шапката. Респект, който си е изградила на сцената и който няма как да не се е пренесъл и в коридорите на Академията. Богомила Няголова говори за „легендарната проф. Лили Атанасова“.

„Обич“ е ключовата дума. Възторг, обич, щастие за онези, които са били около Лили – защото проф. Лили Атанасова за всички беше обожаваната „Лили“, обичаше света и получаваше не просто обич, а обожание. Обич е царяла в семейството на Георги Атанасов, композитор, учител по музика, в което се е родила на 21 ноември 1921 г. – годината, в която е основана Държавната музикална академия – първото висше музикално училище у нас. Георги Атанасов е следвал в Прага пиано и композиция при проф. Цимерман. Оставил е сборници с детски песни и детски оперетки – типичното творчество на учител възрожденец. Ръководил е китката „Родни звуци“ – хорова формация към IV Девическа гимназия. По случай Празника на китката получава от Иван Вазов картичка с поздравления и благодарности. Поддържа контакти с видни български интелектуалци – Бончо Бочев, Димо Бойчев, Стоян Джуджев, Д. Бобевски. Един от първите български есперантисти, Г. Атанасов води обширна кореспонденция с есперантисти от цял свят. А по онова време есперантисткото

2. Евгения Симеонова. 90 години от рождението на голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова. Cassical Bg – Български сайт за класическа музика. 24 Ноември, 2011

Олга и Георги Атанасови, родители на Лили Атанасова

Георги Атанасов, бащата на Лили Атанасова

Абсолвентите 1907 – 1908 г. на Чехословайската музикална академия в Прага, Георги Атанасов е ред II, пети от ляво надясно

Георги Атанасов като студент

Георги Атанасов, Любомир Бобевски, Димитър Генов

движение е отвореност към света, израз на добронамереност. В семейството се пее, свири – Г. Атанасов е обичал опери на Верди, Гуно, Сметана. Лили Атанасова расте заедно с братовчедите си Емил Главанаков – бъдещия главен диригент на Варненския симфоничен оркестър след Константин Илиев, Сия Главанакова – бъдеща актриса, Нева Тузсузова – бъдеща художничка – в творческа атмосфера на обич, добронамереност, на мечти, музика, театър. В дома на Главанакови са се устройвали концерти, в които Лили е свирела на пиано, Емил – на цигулка, Сия рецитирала, бащата на Емил и Сия, Никола Главанаков, пеел басови арии из опери. Запазена е ръкописна програма от един такъв концерт.

Тази богата творческа атмосфера за Лили Атанасова ще продължи в класа по пиано на проф. Андрей Стоянов. Ще я обогати с още нещо, изключително ценно: деликатното отношение към таланта, способността да го разпознае, насърчи и развие. Което ще бъде една от отликите на нейната бъдеща клавирна школа.

Първите уроци по пиано получава от баща си. Всъщност, спомня си тя, понеже баща ѝ свирел много, тя започнала да го имитира. И да свири по слух. Не е преминавала през задължителния етап на упражненията. Отгук идва по-нататък и пеещият ѝ тон, хубавото легато, онова особено, „любовно“ сливане с клавиатурата, което придава неповторимия, неподражаемо красив тон, на който тя особено много държи и на който през цялата си педагогическа кариера учи своите ученици.

13-годишна постъпва в средния отдел на Музикалната академия. При проф. Андрей Стоянов я завежда учителят ѝ по

188 ниска гласе.

Уйна 1 аб.

Програма.

1. Увертюра „Fantasie aus Martha“ (Мими Станасова,
Емиль Трабанакѡвѡ).
2. Вальс „Tesoro mio“ (Соња Трабанакѡва,
Мими Станасова).
(антирактѡ).
3. Чарлековѡ „Стански танцѡ“ (Соња Трабанакѡва).
4. „Ротенца“ (Мими Станасова, Мели Стрѡ).
5. Solo цигулка „Киндишѡк“ (Емиль Трабанакѡвѡ).
6. Танцѡ „Стигель“ (Мими Станасова).
(антирактѡ).
7. „Трѡи танцѡ“ (Соња Трабанакѡва).
8. Танцѡ „петеруда“ (Мели Стрѡ).
(антирактѡ).
9. Solo пиано „Пилорѡ“ (Мими Станасова).
10. „Умански танцѡ“ (Соња Трабанакѡва).
11. Пиано и цигулка „Berceuse de Jocelyn“
(М. Станасѡвѡ
Е. Трабанакѡвѡ).

Крај.

Емил Главанакон, първи братовчед на Лили Атанасова, главен диригент на Варненския симфоничен оркестър

Лили Атанасова (ляво) с братовчедка си Сия Главанакон, сестра на Емил Главанакон, по-късно актриса в Бургаския драматичен театър

пеене Димитър Гевев, баща на приятелката ѝ за цял живот, цигуларката Елена Генева. Проф. Генева си спомняше с вълнение за това близо 60-годишно приятелство. „Започна от времето на средния отдел на Музикалната академия. Макар че имахме различни характери, чудесно се допълвахме. Най-важното, което ни свързваше, беше музиката. С увлечение започнахме да свирим заедно в следващите години. За моя радост Лили неизменно акомпанираше на концертните ми изяви. По онова време нямаше щатни корепетитори, акомпанираха ни с готовност колегите пианисти. С Лили бяхме хубаво дуо в класа по камерна музика на проф. Владигеров – свирехме сонати от Моцарт, Григ. Професорът ни се сърдеше, че не бяхме достатъчно редовни и прилежни, но и много ни обичаше. Занятията минаваха в творческа атмосфера.“³

На концертния подиум Лили стъпва за първи път на 13-годишна възраст. Първият самостоятелен концерт изнася 15-годишна.

Следват незабравими години в неповторимата творческа среда – класа на проф. Андрей Стоянов, изключителен педагог, интелектуалец, човек, „внимателен към всички свои ученици, без разлика“ – пише Блага Димитрова, също ученичка на легендарния професор. „Огромният му, бих казала божествен авторитет се е градил не само от изключителните му качества на музикант и културен деятел, но и от безброй такива прояви на уважение към другите, независимо големи или нищожно малки. За всекиго поотделно той не щадеше

³ Елена Генева – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – 80 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 2001.

Снимка на класа (прогимназия), Лили Атанасова е до учителя си по музика Димитър Гевев

Свидетелство за зрелост

време, индивидуални грижи и отзивчивост.“⁴ Удивително сходство в тези спомени и по-късно в спомените на учениците на Лили за тяхната любима учителка. Сякаш поведението, етиката, културата на Учителя са намерили естественото си продължение.

„Още в първите си изяви на продукциите в Академията – спомня си проф. Елена Генева – Лили привлече вниманието на всички с яркото си дарование, естественост и непосредственост на музицирането. Всяко нейно явяване пред публиката бележеше непрестанно израстване. С Лили не пропускахме симфонични и камерни концерти, литературни четения, художествени изложби. По едно време сформирахме литературно-музикален кръжок при проф. Андрей Стоянов. Изнасяхме интересни доклади из областта на музиката, а също и на актуални социални теми. Слушахме музика от различни жанрове, ходехме на екскурзии в планината – водехме разнообразен и пълноценен живот, който неимоверно ни обогатяваше.“⁵

За този интелектуален кръжок с вълнение разказва и Блага Димитрова: „Покрай уроците и концертите проф. Андрей Стоянов ни сплоти в края на 1938 г. в един „кръжец“, в който обсъждахме най-различни теми: от общокултурни до злободневно-социални (никак не подхожда понятието „злободневие“ на възвишеночистия въздух край нашия професор!). Устройвахме литературни интимни четения, вкусвахме от неповторимата атмосфера на интелектуално и творческо спо-

4 Блага Димитрова. Днес повече от всякога. – Летописи, бр. 5, 1991.

5 Елена Генева – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – 80 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 2001.

Лили Атансова около 1944 г.

деляне. С нетърпение се приближавах към малката пресечка на името на един от първите поети през Възраждането „Рачо Димчев“ – тя просто се родеше с възрожденски всеотдайнния и скромн учител“⁶.

Удивително! Тия срещи след години ще се проектират в дома на проф. Лили Атанасова, сред безценната колекция от редки грамофонни плочи и увличащи разговори; някои от учениците, живеещи наблизо, ще си спомнят за прозорците на дома, които са наблюдавали с обич от своите студентски стаи, намиращи се наблизо, и които до късно са светели.

И още от красивите спомени на Блага Димитрова: „Останала ми е в паметта една зимна вечер. Навън валеше някогашен искрящобял сняг. Събрани бяхме около стенна печка, в която бумтеше огън, студентки от Музикалната академия: Лили Атанасова, Калинка Лазарова, Кирилка Стършенова, Елена Генева, студентката по медицина Кина Дечева и моя скромност, още гимназистка в униформа. Та през онази белоснежна вечер той покани Лили Атанасова да изсвири Лунната соната от Бетовен – за начало на срещата ни. След като добре нагрят ръцете си на плочките на печката, Лили седна пред рояла съсредоточена, вгълбена като за молитва.“⁷

Празниците! Те са част от богатия духовен живот на пъстрото обкръжение на Лили Атанасова. Празниците в Музикалната стая – около грамофона, именните дни, Коледите – всеки от учениците, преживял тези мигове, си спомня с тре-

⁶ Блага Димитрова. Днес повече от всякога. – Летописи, бр. 5, 1991.

⁷ Пак там.

Лили Атанасова, акад. Андрей Стоянов, Калинка Лазарова

пет за тях, за чаканата цяла година задължителна Цветница, за инцидентните събирания преди и след концерти и продукции. „Моделът“, приет и развит с любов, е пак школата „Андрей Стоянов“. Блага Димитрова: „Едни от най-трайните спомени за мене остават новогодишните тържества, които нашият учител устройваше в дома си, за нас. Елхата, игрите, музицирането, рисуваните шеговито афиши по сте-

Лили Атанасова като студентка

Лили Атанасова със съпруга си д-р Борис Койчев и дъщеря им Невена

ните с въображаемите бъдещи прояви на знаменитите Юри (Ю. Буков, б.м.) – Лили, със сладкишите и подаръците за пианистите – ноти от велики композитори, за мене – стиховете на Пенчо Славейков, Яворов и Лилиев с неговите вдъхновяващи посвещения и пожелания.⁸

В Академията Лили Атанасова учи, освен при проф. А. Стоянов, при светилата на българската музикална култура: проф. Панчо Владигеров – камерна музика, проф. Веселин Стоянов – музикални форми, проф. Стоян Джуджев, проф. Стоян Брашованов, Марин Големинов. Завършва в 1944 г. с отличен успех. Музикалната академия предвижда професионално усъвършенстване за нея и певицата Мария Попова – по късно известна като Мария Корели – в Германия. Заминава само Мария Попова. Лили Атанасова по това време изживява съвършено лични вълнения: срещата и женитбата с д-р Борис Койчев и раждането на дъщеря им – бъдещата доц. д-р Невена Койчева, – звездният миг на живота ѝ, както ще признае години по-късно.

За зараждането на това познанство поетично припомня Блага Димитрова, описвайки атмосферата на всеки концерт, на който публиката е неизменна и за „д-р Койчев, най-верният поклонник на пианистичното изкуство, още по-бледен от обикновено поради вълнението, понякога с един очилат приятел (бъдещия писател Димитър Димов) седеше омагьосан и без да забележим, е хвърлял по някой поглед към младото момиче Лили Атанасова, негова избраница“⁹.

8 Пак там.

9 Пак там.

Лили Атанасова със свекър си арх. Пенчо Койчев и дъщеря си Невена

Историята на запознанството на Лили Атанасова и д-р Борис Койчев е изтъкана от случайности, драматизъм и романтика, а сватбата е забавна. Двамата се запознават в Берковица, където той е лекар на студентската колония. Две-три години по-късно те случайно се срещат на оперно представление, в което участва гостуващият в България прочут тенор Тито Скипа. По време на бомбардировките Лили Атанасова живее във вилата на проф. Михаил Арnaudов в Княжево. Двете с дъщеря му Златка, също ученичка на проф. Андрей Стоянов, са близки приятелки. Във вилата си в Княжево е и евакуираното семейство на арх. Койчев. След тежката бомбардировка над София на 10 януари 1944 г. Лили Атанасова и Борис Койчев решават да се оженят. Бракосъчетанието се извършва в черквата в Княжево, родителите на младоженците не знаят нищо, кумове са Златка Арnaudова и съученикът на д-р Койчев – пианистът Христо Радоев. Присъстват Нели Доспевска и брат ѝ д-р Димитър Доспевски. На излизане от черквата ненадейно виждат бащата на младоженеца, арх. Койчев и... се разбягват, докато той отmine. За събитието архитектът научава по-късно от проф. Арnaudов: от изненада седнал на близката ограда. Разбира се, нещата идват на мястото си, Лили се премества във вилата на Койчеви, там има пиано и тя може да продължи заниманията си.

Семейството, в което влиза Лили, продължава богатата възрожденска атмосфера на средата, в която е расла до този момент. Там тя ще влее собствената си духовност, интуиция за стойностите в изкуството. От тук нататък домът Койчеви ще бъде комфортната среда, в която талантът ѝ – на изпълнител и педагог – ще процъфтява, ще дава и мощни духовни стиму-

ли за многобройните ѝ ученици. Това е домът на известния арх. Пенчо Койчев, ценител на красивото, самобитното, който внася в дома романтичното, фантазията, творческия замах и уравновесеността на строителя архитект. Осъзнал величието на закона – най-важното в държавното строителство, той планира монументалната, забележителна Съдебна палата в София (и не само!). По-късно, в годините на комунизма, в т.нар. „втори златен век на българската култура“ поради капризите и парвенющината на комунистическото „кралско“ семейство сградата променя функциите си: правото, така да се каже, става музей. И тази превратност на съдбата, заедно с много други, преживява семейството – вероятно музиката е сред феномените, които му помагат да оцелее.

Съпругът на Лили Атанасова проф. Борис Койчев е основател на първата катедра по биохимия в България, на първата частна клинична лаборатория. Създател е на съвременното обучение по биохимия, автор на редица учебни помагала и научни трудове в областта на клиничната химия. Проф. Атанас Куртев, един от учениците с най-дълъг „стаж“ при проф. Лили Атанасова, си спомня с уважение за него: „... високо ерудирана и щедро надарена натура, безкомпромисен учен и изследовател. При честите ми посещения в неговия наглед доста мрачен, но всъщност по „фаустовски“ привлекателен кабинет с гигантска библиотека, разпростряла се от долу до горе по всички стени без изключение, аз тайно се възхищавах от неговата необичайна задълбоченост и строг порядък, от неизмеримостта на духовната му култура, от особенния маниер да вдвоява около себе си тържествена тишина

Лили Атанасова с дъщеря си Невена

и доброжелателно очакване с едва доловимата си усмивка.¹⁰ Аз също имам своите детски спомени от професора. И аз бях потресена от огромната библиотека. И от още нещо: професорът притежаваше рядката способност да общува с децата като с равни. Така, в това непосредствено общуване, ние, децата, научавахме много интересни неща, възприемахме ги много по-сериозно, като зрели личности. Б. Койчев следва медицина във Виена, там вдишва от богатата духовна атмосфера, слуша концерти, не пропуска спектакли на Вагнерови опери, увлича се по всички музикални жанрове, докато стига до голямата си любов – камерната музика. От тогава започва легендарната му сбирка редки грамофонни плочи, които в годините станаха привлекателен център за семейството, приятелите, колегите на д-р Койчев (част от тях вероятно дължат пристрастяването си към музиката на тия събирания) и многобройните ученици на проф. Лили Атанасова. От тая сбирка мнозина чуха за първи път прочути музиканти, неизпълнявани дотогава в България шедьоври – като Меса в си минор от Бах. Страстен любител на музиката? Неговите познания бяха толкова обширни и задълбочени, че мнозина професионални музиканти не биха издържали изпит при него. Не само защото е бил закърмен с музика още от малък, дори е учил пиано при Иван Торчанов. И както проф. Лили Атанасова, и проф. Борис Койчев си остана обект на преклонение за много свои ученици. Особено за студентите от тогавашната ГДР – по онова време много млади германци учеха медицина в

10 Атанас Куртев. Един завладяващ пример – 85 години от рождението на проф. Лили Атанасова. – сп. „Музикални хоризонти“, бр. 3, 2006.

44358 *Документы-Пашев*

На моста царовита уметка,
Лили Атанасова, по смраи *Тот* с. слобото и
участие в 20 *ушты*, акт на Д.М.А.
в с. Искресъ.

25. VI. 1944г.

Андреи Бранку

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ В СОФИЯ

ДУБЛИКАТ I

18. I. 1964 год.

ДИПЛОМ

№ 909/37

ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА АТАНАСОВА, родена на 15 ноември 1921 год. в София, област Софийска от източно-православно вероизповедание, по народност българка, поданица българска следвала през учебните 1940/41, 1941/42, 1942/43 и 1943/44 години като редовна студентка е завършила ПРАКТИЧЕСКИЯ ОТДЕЛ при Държавната музикална академия и на академическия изпит по специалния предмет, при поведение примерно, е показала успех по ПИАНО - ОТЛИЧЕН /6/.

Лилия Георгиева Атанасова на означените по-долу второстепенни предмети е показала следния успех:

Солфедж	отличен /6/
Хармония	отличен /6/
Контрапункт и др.	отличен /6/
Наука за формите	отличен /6/
Инструментация	отличен /6/
История на музиката	отличен /6/
Литература	отличен /6/
Музикална акустика	отличен /6/
Музикална естетика	отличен /6/
Камерна /ансамблова/ музика	отличен /6/
Музикална педагогика	мн. добър /5/
Народна музика	отличен /6/

Настоящият диплом се дава на ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА АТАНАСОВА за уверение, че приключва висше музикално образование.

Гр. София, 25 яни 1944 год.

Пом. ректор:
/Ал. Божинов/

Р. Е. К. Т. О. Р. е.
проф. Вл. Аврамов/

България; мнозина от тях не пропускаха летни ваканции, по време на които да го посетят, да се потопят в интелектуалната атмосфера на дома. Впрочем „благодарната“ комунистическата власт не можа да му прости нито високите научни постижения, нито популярността.

В 1991 г. проф. Лили Атанасова и дъщеря ѝ доц. д-р Невена Койчева дариха колекцията грамофонни плочи, съдържаща над 3 хиляди заглавия, на Националното радио. Направиха го, за да бъде за повече хора достойние това огромно богатство, убедени, че така би желал и покойният проф. Борис Койчев. Тогава ми хрумна едно фантастично, много поетично сравнение с един епизод от романа на К. Вонегът „Сирените на Титан“. Вонегът е населил планетата Меркурий с миниатюрни същества, наречени „хармониуми“, които се хранят с един тон от песента на планетата. Един от героите, случайно попаднал в ледените ѝ недра, решава да остане там завинаги, за да захранва с музика самотните същества и така да направи съществуването им по-приятно... Свързах странната фантазия на писателя с духовния микроклимат в дома на проф. Койчев и проф. Лили Атанасова: добре че блещукаха такива малки духовни огнища, често закътани около един грамофон, в една музикална стая, за да могат бедните „хармониуми“ в ония „радостни“ години да оцеляват...

В 1949 г. Лили Атанасова и Снежана Барова представят България на първия следвоенен Шопенов конкурс. Проф. Атанасова си спомня с вълнение за този конкурс: „Беше тържествено и тъжно, и хубаво“. Силно впечатлена е от огромния ентузиазъм на поляците, които се стичат в руините на Варшава за това голямо събитие. Сред участниците са много

бъдещи големи пианисти, в журито са Лев Оборин, Маргарита Лонг. Присъждат, естествено, много лауреатски звания на съветски пианисти, дават две първи награди – на Бела Давидович и Халина Черни-Стефанска. Лили Атанасова е отличена с диплом. Тя е сред най-изявените шопенисти в България. Съвременниците, свидетели на нейната, за съжаление, сравнително кратка концертна кариера, определят фа-минорния концерт на Шопен като един от върховете на изпълнителското ни изкуство. Помни се и последният ѝ концерт в 1972 г. с четирите Шопенови скерци и балади, претъпканата зала и поне още толкова желаещи, останали извън нея. Събитие в столичния културен живот. Нейният изумителен Шопен, подчертано лиричен, с великолепно оцветен тон, с чувство за мярка – никаква емоционална преиграност, с дълбочина, без празна виртуозност, без излишен блясък, без фалшива сантименталност.

Междувременно Лили Атанасова е вече редовен преподавател (от 1946 г.) в Средното музикално училище в София – след конкурсен изпит. Андрей Стоянов ѝ поверява най-талантливите от малките си ученици. От 1947 г. е негова асистентка в Музикалната академия. От същата година е и отличieto ѝ на Първото общобългарско състезание за певци и инструменталисти. От 1964 г. е редовен професор при Българската държавна консерватория.

Независимо от конкурсните успехи и въпреки че е била член на много международни журита, проф. Лили Атанасова не поощряваше конкурсоманията. За нея конкурсът беше нож с две остриета, винаги криещ опасност да нарани всяка крехка душевност. Въпреки това не спираше учениците си от

участия в конкурси, помагаше им с цялата си енергия. Годици наред заемаше горещия стол на председател на комисията за определяне на участниците в международни конкурси – заради високата ѝ принципност и неподкупност, заради искреното желание да помага на младите таланти. В продължение на 10-те години (от 1968 г.), в които тя оглавяваше „Лауреатските дни Катя Попова“ в Плевен, много млади таланти получиха възможност за изява. Благодарение на обаянието и популярността на проф. Лили Атанасова в Плевен гостуваха светила с международна известност. Това даде възможност на младите ни музиканти да чуят, но и да бъдат чути и оценени; за мнозина Плевен беше начало на международна кариера.

За всеки от учениците, приятелите, близките е имало първа среща с Лили – така любовно наричаха проф. Лили Атанасова. В спомените си всеки от тях говори за съдбовност на първата среща. Аз – също.

Аз – непианистката, но наред с други привилегирована да се считам за част от огромното духовно семейство на Лили – я срещнах за първи път на Цветница, 1953 г. Бях поканена от другото „цвете“ в семейството – Невена (доц. д-р Невена Койчева), дъщеря на Лили Атанасова – в качеството ми на съученичка и, както стана ясно в последните повече от шест десетилетия – приятелка за цял живот. Г-жа Атанасова ми се стори недостъпно красива. (Година след това проф. Майер Франк, един от учениците, прекарала най-много години под нейното крило, ще признае, че тя винаги му се е струвала много висока, като на пиедестал.) Очевидно всеки, който се е докосвал до нея, е имал своята иконография. Това е излъчване. Вълшебно.

Тази Цветница... дали съм подозирала, че за мен ще бъде съдбовна срещата с непознатия до този момент вълшебен свят на музиката, че докато с Невена (Нени) сме играели или писали домашни, аз съм щяла да бъда постепенно омагьосвана от невероятния звуков свят, който ме е обгръщал откъм музикалната стая в къщата на арх. Койчев на бул. „Дондуков“, бб, че постепенно неосъзнатото ми решение ще се превърне в поприще? И че идеал за музикално съвършенство за мен ще остане тъкмо този свят, идващ от музикалната стая?

Много колоритно разказва Майер Франк за първата си, драматична среща с проф. Лили Атанасова: ученикът от Русенското музикално училище пристига с препоръка – да бъде подготвен за конкурс. Момчето очевидно не е подготвено, не е наясно и по отношение на регламента на конкурса. Проф. Лили Атанасова успява да преодолее умората от тежък изпитен ден, да помогне на младия музикант да преглътне разочарованието и да насочи енергията и таланта му към развитие, естествено за индивидуалността му. Той ще бъде неин студент и в редовното обучение, и в майсторския клас на Академията. Деликатната ѝ творческа природа на педагог ще му помага извънредно много в годините да търси и намира себе си. Един от вълнуващите му спомени е работата над Голдберг вариации, оригиналният начин, по който тя му е внушила образността на творбата. И – нещо съвършено лично, „извънмузикално“, което Майер едва ли ще забрави: по време на комунизма по-малкият му брат емигрира зад граница. Автоматично Майер Франк загубва всякакви възможности за реализация: той е враг на народа. Много по-късно случайно научава, че проф. Атанасова нееднократно се е застъпвала за

Клавириятна катедра през 70-те години на XX век

От ляво надясно на I ред: проф. Мара Балсамова, проф. Тамара Янкова, проф. Панка Пелишек, проф. Жени Ковачева, проф. Люба Енчева. На втори ред: доц. Николай Евров, доц. Снежана Барова, доц. Дора Лазарова, доц. Мара Петкова, доц. Галунка Белчева, доц. Лили Атанасова, доц. Люба Обретенкова, доц. Константин Ганев, доц. Лиляна Антова (по-късно всички гореизброени доценти станаха професори)

Лили Атанасова със свои колеги (тя е втората от бясно наляво)

Лили Атанасова със свои колеги (тя е втората от ляво надясно)

него пред различни инстанции – стореното от брат му си е негово решение. Това е може би единственото „ходатайство“, което високо принципната проф. Атанасова си е позволявала. А в ония години подобно застъпничество съвсем не беше безопасно.

Човекът Лили Атанасова – щедра, величествена, стилна, ерудирана, добронамерена, далновидна, почтена и... скромна. Тези думи на Веселинка Иванова ще бъдат повтаряни многократно и в различни варианти от всичките ѝ ученици: „Учеше ме на това как пианото да пее, как да използвам музикалната си интуиция чрез пръстите си, как да вложи усета си за красота, естественост, развитие...“ И още нещо: човешката ангажираност, грижата за съдбата – дори в личен план – на всеки ученик. И Веселинка, и Мариета Петкова са срещнали изключителна подкрепа от грижовната Майка Кураж (определението е на Гина Табакова) в мигове на психически и физически срив.

Докато растат под крилото ѝ малцина осъзнават мащабите на това, което получават. Учениците я обожават и всичко им се струва съвсем естествено. „Едва когато напуснеш ученическата скамейка, когато сам застанеш пред свои ученици, оценяваш колко много сме получили – като вкус, отношение към произведението, към труда, като култура – всичко това се е формирало в годините, прекарани с изключително надарен музикант“ (М. Куртева). За мен осъзнаването дойде, когато трябваше да оценявам. Осъзнах, че съм живяла в съвършен звуков свят. И ще ми бъде трудно да нагаждам сетивата си към нещо, което Лили наричаше „блъскане“. Издигаше в култ красивия тон. За нея красивото беше и етична

мярка. Изискваше от учениците си винаги да се стремят към красотата във взаимоотношенията. „Тоновата култура е нещо изключително важно за изказа, за същността на композицията. Винаги съм изисквала красивото: не е приятно да блъскаш по пианото. Техническите сръчности не са на последно място, но се старая да изграждам мислещи музиканти, които имат средствата, за да изразят индивидуалността си. Школата на Андрей Стоянов – това е задълбочено свирене, свързано със стила, с образа, с автора, с високия професионализъм. Не мога да търпя непрофесионално свирене, въпреки че не обичам тази дума. Колкото обичам емоционалното, образно свирене, толкова не мога да си представя, че това ще е без езика на професионализма.“¹¹

Ще добавя – изящното „пипане“, перфектната артикулация – всички, минали през школата „Андрей Стоянов“, притежават това качество. Заедно с хубавия пеещ тон, хубавото легато, пластичното нагаждане към клавиатурата – което е в основата на красивото. Строг вкус, но винаги с вътрешната топлина на естествената, искрено изживяната емоция. Заедно с етиката, високия морал, отговорност. Богомила Няголова разказва за уроците без край, за това, че проф. Атанасова забравя часовника, когато се налага, „а щом седнеш на пианото и засвирише, беше истинска вълшебница“. Това са уроци, които нямат край, часове за творчество и житейски позиции.

Проф. Лили Атанасова притежаваше изключителното умение да насърчи таланта, да го насочи. Нейният либера-

11 Из радиопредаване – програма „Христо Ботев“ – 75 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 1996.

Лили Атанасова със свои колежки

лен подход се основаваше на интуицията ѝ да открие точно то, индивидуалното за всекиго, за да развие таланта. Майер Франк си спомня за времето, когато се е опитвал да подражава на Глен Гулд (свързва това с подготовката си за Бахов конкурс – проф. Лили Атанасова му предлага за конкурсната програма Голберг вариации и така се случва, че той е първият им изпълнител в България) и се е мъчел да го имитира дори в детайлите – проф. Атанасова се е отнасяла към това с разбиране и търпение. „Притежаваше изключителна интуиция, безпогрешно чувство за художествена мярка. Умееше да открие таланта, да го съхрани, стимулира, направлява по пътя на цялостно хармонично развитие. Беше непримирима в стремежа към високи изпълнителски постижения“¹² – си спомня Тихомира Бъчварова. „До изнемога“ – допълва Милена Куртева. Това са изключителни педагогически качества – да съумееш да съхраниш индивидуалното у всекиго. И за разлика от някои школи, които „произвеждат“ доста нивелирани, макар и високо професионални пианисти, при проф. Лили Атанасова всеки запазваше индивидуалността си. Тя умееше да извлече и извае най-ценното, което притежават като личности учениците ѝ. Беше убедена, че тъкмо разнообразието от таланти характеризира българската клавирна школа, много харесвана на Запад.

Концертите ѝ са истински триумф за учениците. Те са и продължение, естествено допълнение към педагогическата ѝ дейност. „Собствените ѝ качества на изпълнител с вкус, с

12 Тихомирка Бъчварова – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – „Кабинетът на музиканта“, 1991.

Проф. Лили Атанасова и проф. Атанас Куртев

колоритен тон и великолепно чувство за стил, с чиста клавирна техника, изразителност, дълбочина и невероятно чувство за мярка, с ясна художествена конструкция, балансираност, естественост, фина педализация и отявлен стремеж към перфекционизъм са част от нейния пианистичен арсенал, който

тя търпеливо ни предаваше¹³. Въпреки настояванията и на професора си, и на семейството, и на приятели и ученици да продължи да свири активно, тя се оттегля от концертна дейност след триумфалната Шопенова вечер в 1972 г. Вероятно много силно е било желанието за прецизност – спомня си тя много години по-късно. Въпреки че е невероятно прецизна. Може би много силно е било изкушението на родения педагог, когато е получила от професора си първите малки талантиливи деца, да им се отдаде изцяло, да открие, разграничи, насърчи индивидуалността, да я развие.

Концертната дейност на проф. Лили Атанасова остави трайни следи, най-вече у съвременниците, защото тя реализира, за съжаление, много малко записи. Проф. Атанас Куртев споделяше, че най-силно впечатление му е правел нейният Бетовен (соло или заедно с Владимир Аврамов – цикъла цигулкови сонати) – с волевата концентрация, боравенето с конструкцията като изказ, умението да се държи будно вниманието на слушателя, както в драматичните моменти, така и в ония, които предвещават ново развитие; рядкото умение да развива няколко линии, които протичат еднакво завладяващо в едно и също време¹⁴.

Имаше идеално усещане за протичането на формата, за мащабността ѝ. Това внушаваше у слушателя сигурност: че е обхваната цялата творба, вътрешната ѝ конструкция, че в съзнанието ѝ е проектирана перспективата на изграждане и

13 Евгения Симеонова. Голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова на 80 години. Classical Bg – Български сайт за класическа музика. 24 ноември, 2011.

14 Атанас Куртев – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – „Кабинетът на музиканта“ – 1991.

Интерпретационен курс в Лохановице

Лили Атанасова със свои колеги (тя е втората от ляво надясно, първи ред)

така ще се стигне до всички емоционални кътчета по най-естествения и интелигентен начин.

Познаваше отлично различни стилове. Държеше и учениците ѝ да се ориентират добре в стиловете, да слушат различни интерпретации, но да търсят себе си.

„За интерпретаторските постижения на Лили вероятно много нейни студенти и колеги ще говорят. Дълбоко в съзнанието ми остават нейните рецитали, в които така проникновено и непосредствено градеше образите, вложени в музиката на Моцарт, Бетовен, Шопен, Брамс. Лили се прояви не само като великолепен солист, но и като ансамблист. Още се помнят концертите ѝ с проф. Владимир Аврамов – сонатни цикли от Моцарт, Бетовен, Брамс. Не по-малко значителни са и постиженията на педагогическото поприще. Още като студентка прояви удивителни педагогически способности и в първата година като асистентка на проф. А. Стоянов, обичан и уважаван учител, който много я ценеше. Създаде, като доцент и професор, елитен клас от пианисти с висок професионализъм, задълбочено отношение към музиката и, което е особено ценно, със свой изпълнителски облик, далеч от каквато и да е щампа. Много от тях са лауреати на различни конкурси и концертират из цяла Европа. Успешно се изявяват като солисти, камерни изпълнители и педагози“¹⁵.

Изнася стилни солови концерти или в камерно дуо с проф. Владимир Аврамов, а преди него, за кратко, с рано починалия проф. Стефан Сугарев. С него за първи път в България изпълняват соната за виола и пиано от Хиндемит. Като из-

¹⁵ Евгения Симеонова. Голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова на 80 години. - Classical Bg - български сайт за класическа музика. 24 ноември 2011.

пълнителка на камерна музика с проф. Аврамов, получава диплом за участието си в Първия международен фестивал на камерната музика в Пловдив.

„Знам я като малко момиченце, като ученичка на проф. Андрей Стоянов. Даже, когато музицирах с него, тя често беше при нас, обръщаше нотите. Беше от любимите ученици на професора. Така се стекоха обстоятелствата, дотолкова се сработихме с нея, че свирихме заедно десетки години Моцарт, Бетовен, Брамс сонати. Концертирахме в София и провинцията. И досега сме много близки. Разбирахме се добре като ансамбъл. Тя е прекрасен музикант. Удоволствие е да се музицира с нея. Репетирали сме колкото трябва. Не сме се пестели. Добър състав бяхме, винаги уравновесена беше тя, спокойна, умна, целенасочена. Взимали сме един от друг това, което ни хареса у другия. Беше малко момиче, после станахме колеги в Академията. Достойно заема място сред най-видните ни пианисти. Бях приятел и съученик със съпруга ѝ, известния д-р Койчев. Така че в пътуванията с Лили из провинцията често бяхме заедно – с него и моята съпруга. Мили спомени, съвместни преживявания. Винаги остава светла диря в спомените“ – това сподели проф. Владимир Аврамов на 80-та годишнина на дългогодишната партньорка проф. Лили Атанасова. Едно творческо и чисто човешко приятелство, което продължава с години¹⁶.

Паметни ще останат в историята на клавирната ни педагогика амбициозните програми, представяни от учениците на проф. Лили Атанасова: 48-те прелюдии и фуги „Добре темперирано пиано“ от Бах, всички клавирни сонати на Бетовен, 5-те му кон-

¹⁶ Владимир Аврамов – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – 90 години от рождението на проф. Лили Атанасова.

церна, интегрално представяне на творчеството на Барток, Прокофиев – в София и извън нея. Насърчава учениците да свирят музика от XX столетие, да бъдат запознати с всички стилове, да се срещат с българските композитори, които изпълняват.

Доц. Теодора Несторова беше може би човекът с най-точните и продължителни наблюдения върху уникалната педагогическа работа на проф. Лили Атанасова, най-дълго е била край нея в това ѝ амплуа. Лили – педагогът, колегата, човекът. „Трудно е да изразя чувствата си. Тя е значимо явление, щедра, ярка личност. С близо половинвековна педагогическа дейност – с право може да се нарече класик на българската клавирна педагогика. Възпитаничка на школата на Андрей Стоянов, тя съхранява и развива високо професионалното изграждане на учениците си. Едва ли има пианист от средното, а и от по-младото поколение, който да не се е докосвал до строгата ѝ ръка. Лили Атанасова винаги внушава респект с високите си изисквания, с постоянната борба за съвършенство в техника, стил, дух на творбата. Така тя изгражда не само музикант у студента, но и характер. Зад външната строгост у нея се крие благородна доброта и отзивчивост към всички, свързани с нея. Затова Лили Атанасова няма бивши ученици, тя остава винаги с тях. И в тежки моменти тя им е като опора, съдник – със съвет, с усмивка. В сегашните дни на смут и неверие малцина са хората, съхранили оптимизма, вярата във високите ценности на духа, на изкуството, които да предадат на следващите поколения. Лили е от тези хора. Затова много я обичаме и ѝ благодарим.“¹⁷¹⁸

¹⁷ Теодора Несторова – радиопредаване – 75 години от рождението на проф. Лили Атанасова., 1996.

¹⁸ Из радиопредаване – програма „Христо Ботев“ – 75 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 1996.

Лили беше светла личност. Дъщеря ѝ я определяше като „щастлив характер“. Човек, край когото се живее леко. Сигурно светлината, оптимизмът ѝ се дължат на природната доброта, вярата в хората, в хубавото. Беше убедена, че хората пак ще търсят изкуство, пак ще има празници на красивото. „Оптимистка съм, че ще излезем от пропастта, че ще си дойдат нещата на място, че ще има пак търсене на изкуства, на красотата. Младите, които ме заобикалят – за да останат тук, значи са оптимисти.“

„Нейните преценки толкова ни липсват и днес, защото те ни бяха и ориентир, и опора, бяха мъдри и съдържателни, даваха кураж, понеже бяха изпълнени с обич и симпатия. Нейната почтеност и силен характер, нейната всеотдайност и оптимизъм, голямото ѝ сърце и вяра в бъдещето на голямото изкуство беше нейният начин на живот.“¹⁹

„Тя е много добър, мил, съпричастен човек. Само суперлативи мога да кажа за нея. Това ще остане, докато мога да имам спомени в живота си.“²⁰

„Лили умее да се радва на успехите на колегите си. Не са много хората с такава душевност, откровеност, безкомпромисност, обективност, отразени във всичките ѝ дела. Затова е така обичана и уважавана.“²¹

Тя не делеше учениците на свои и чужди: винаги беше готова да помогне на всеки, интересуваеше се от проблемите на

19 Евгения Симеонова. Голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова на 80 години. - Classical Bg - български сайт за класическа музика. 24 ноември 2011.

20 Владимир Аврамов – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – 90 години от рождението на проф. Лили Атанасова., 2011

21 Елена Генева – радиопредаване на програма „Христо Ботев“ – 80 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 2001.

всекиго, но деликатно, без да навлиза в лично пространство. Цялата ѝ обществена дейност – и като декан и заместник ректор, и като водеща личност на международния фестивал „Лауреатски дни Катя Попова“, и като шеф на комисията за определяне на участници в международни конкурси – беше насочена към подпомагане на младите таланти. В труден момент пое осиротелите ученици на Богомил Стършенов, на Люба Енчева и беше всеотдайната Майка Кураж за всички.

Гина Табакова трудно намираше думи, за да изрази своя възторг, щастие то години наред да бъде около нея – голямата, великата Лили. „Лили респектира с перфекционизма си, с високия морал, тя не търпи фалш, тя е коректив в професията, в живота. Личност, пред която се чувствам отговорна.“²²

„В труден момент за нас беше достатъчно само да чуем нейния глас по телефона, за да получим силата да продължим. Високият ѝ дух никога не я е напуснал, той беше и поддържа да бъде двигател и подкрепа за всички нас.“²³

„Нашата учителка до последния си дъх се интересуваше от всички професионални и житейски въпроси, свързани с нас. Тя се радваше на успехите ни и страдеше, когато имахме затруднения с искрено майчинско чувство. В нейното голямо сърце имаше място за всички и тя не забравяше никого. Дори и сега духът ѝ е с мен, а паметта е мост между минало и настояще.“²⁴

„Общуването с нея е непосредствено. Тя не понася пошло-

22 Гина Табакова – радиопредаване – 75 години от рождението на проф. Лили Атанасова, 1996.

23 Пак там.

24 Цветелина Димчева. Спомен за Лили.

то, дребнавото, парадното. Всеки може да обсъди с нея съкровени неща. Топлота, която сгрява за цял живот. Учениците – никога не можем да ѝ се отблагодарим.“²⁵

Проф. Лили Атанасова никога не престана да се интересува от съдбата на учениците си. До края на дните си вярваше във вечните истини на високото изкуство. „Искреното преживяване е онова, което пали публиката. Не считам, че усъвършенстването на техниката е най-висшето постижение. Няма никаква полза от тичането по безумна техника.“ Като човек либерален обаче, тя намираще сили да разбере младите, които нетърпеливо бързат да се изживеят като големи пианисти – оправдаваше ги с характера на днешния ден. Но добавяше, че това ги лишава от висока цел в развитието им²⁶.

Проф. Лили Атанасова – мъдра, възвишена, благородна... „Мисля, че не съм се променила отпреди. Все така обичам хора, които не се примиряват лесно с кривите неща в живота, добронамерени, толерантни, които зачитат и своето достойнство, и това на другите. Ценностите в живота ми са същите, както и по-рано. Обичам изкуството във всичките му разновидности, като, разбира се, музиката над всичко. Това е моят остров на радостта в живота. Обичам семейството си, приятелите и многобройните си ученици. Радвам се на успехите на своите ученици и страдам, когато имат неудачи.“²⁷

25 Богомила Няголова.

26 Тихомирка Бъчварова – радиопредаване на програмата „Христо Ботев“ – „Кабинетът на музиканта“ – 1991.

27 Лили Атанасова – из интервю за радиопредаване – 80 години от рождението ѝ, 2001.

„Днес повече от всякога“ (заглавието на есето на Блага Димитрова, посветено на проф. Андрей Стоянов) ни липсва Голямата, Прекрасната Лили Атанасова. За многобройните си ученици тя винаги е била коректив – в живота и в изкуството. За всички, които я обичахме – също.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ
" ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ "

ДИПЛОМ

ЗА АКАДЕМИЧНО ЗВАНИЕ
"ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА"

№ 70.....

СОФИЯ 2001 г....

АКАДЕМИЧНИЯТ СЪВЕТ ПРИСЪЖДА НА
проф. Лили Атанасова.....

АКАДЕМИЧНАТА СТЕПЕН
"ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА "

ПРОТОКОЛ № 12.....

20.XI.2001г. •

РЕКТОР :

ПРОФ. ГЕОРГИ КОСТОВ

През 2001 г. проф. Лили Атанасова е удостоена с академичната титла „Доктор хонорис кауза“

От ляво надясно: Ангел Станков, Теодора Несторова, неизвестна почитателка, Йосиф Радионов с японски почитатели след получаване на Златен медал и Първа награда на Първия международен фестивал на камерната музика в Осака, Япония¹. Проф. Станков и проф. Радионов създават международно известно цигулково дуо, което концертира повече от 40 години из цял свят. Пианистката Теодора Несторова, която често концертира с тях, ученичка на проф. Стършенов, след смъртта му става асистентка и близък сътрудник на проф. Лили Атанасова – до 1995 г., когато Теодора става доцент. Проф. Лили Атанасова подкрепя техните камерни изяви, радва се на успехите им, те често свирят в дома ѝ. Тя подкрепя също така камерните концертни изяви и на други по-млади музиканти – на клавирното дуо Ивелина Иванчева – Атанас Атанасов (сега – професори).

¹ Светла Кръстева. Като една цигулка. Издателство „ЛИЦЕ“ София 2002 г.

**СПОМЕНИ ЗА
ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА**

СПОМЕНИ НА ПРОФЕСОР ЕЛЕНА ГЕНЕВА

проф. Елена Генева

професор по цигулка в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“

Трудно е за броени минути да споделя, да разкажа за нашето 60-годишно приятелство с Лили – почти от времето, когато учехме в средния отдел на Музикалната академия. Макар че имяхме различен характер и темперамент, ние се допълвахме и, разбира се, най-важното, което ни свързваше, беше музиката. Ние започнахме да свирим заедно и – за моя радост – през следващите години тя стана неизменна акомпанияторка на концертните ми изяви. По онова време в Академията нямаше щатни корепетитори. Акомпанираха ни с готовност наши колеги пианисти. С Лили осъществихме едно хубаво дуо в класа по камерна музика на проф. Панчо Владигеров, при когото разучавахме сонати от Моцарт, Бетовен, Григ. Той много ни се сърдеше, че не бяхме достатъчно редовни и прилежни, но и много ни обичаше и занятията минаваха в приятна творческа атмосфера.

Още с първите си изяви в продикциите на Академията Лили привлече вниманието на всички с яркото си музикално дарование, естественост и непосредственост на музицирането и с всяко следващо появяване пред публика бележеше непрестанно израстване.

С Лили не пропускахме да посещаваме концерти – симфонични и камерни, посещавахме литературни четения, художествени изложби, а по едно време сформирахме и литературно-музикален кръжок при проф. Андрей Стоянов, в който участваха предимно негови възпитаници. Изнасяхме интересни доклади из областта на музиката, поезията, а също и на актуални социални теми. Слушахме музикални произведения от различни жанрове, правехме екскурзии из планината. Въобще, водехме разнообразен и пълноценен живот, който неимоверно ни обогатяваше.

За интерпретаторските постижения на Лили вероятно много нейни колеги и ученици ще говорят. Но дълбоко в съзнанието ми остават нейните рецитали, в които така проникновено и непосредствено извайваше музикални образи с творбите на Моцарт, Бетовен, Шуман, Шопен, Брамс. Лили се изяви не само като великолепа солистка, но и като превъзходна ансамблистка. Още се помнят камерните вечери с проф. Владимир Аврамов, циклите – Моцартови, Бетовенови, Брамсови, сонати, посрещани с интерес от музиканти и широк кръг любители на музиката.

Не по-малко значими са нейните постижения и на педагогическото поприще. Още като съвсем млада тя прояви удивителни педагогически способности – още през първата година като асистент на проф. А. Стоянов, нейния обичан и уважаван учител, който много я ценеше. Създаде – вече като доцент и професор – елитен клас от пианистки и пианисти, отличаващи се с висок професионализъм, задълбочено отношение към произведенията и, което е особено ценно, свой индивидуален изпълнителски облик, далеч от каквато и да е

щампа. Много от тях са лауреати на международни конкурси и концертират из цяла Европа. Успешно се изявяват като солисти, камерни изпълнители и педагози.

Лили умее да се радва на напредъка и успехите на възпитаниците на своите колеги. Не са много хората, които при тежават такава душевност, благородство, откровеност, безкомпромисност, обективност, отразени във всичките ѝ дела. Затова вероятно е така обичана и уважавана.

Да пожелаем на Лили още дълги години здраве и бодрост, за да може все така усърдно да подпомага израстването на млади музикални изпълнители, да им дава знание и сили за все по-големи творчески завоевания, за все по-голям ръст на българската музикална култура.

15 ноември 1996

ПРОФЕСОР МИЛЕНА КУРТЕВА ЗА ЛИЛИ АТАНАСОВА

проф. д-р Милена Куртева

*дългогодишен директор на Музикалното училище в София,
професор в Национална музикална академия*

В настоящия момент и аз насочвам своите мисли и най-топли чувства към спомена за една голяма, светла и скъпа за много от нас личност – нашата проф. Лили Атанасова.

Спомените са нашето безсмъртие, твърдят философи и писатели. Колкото и съвършено творение на природата да е човешкият мозък и колкото и кратък да е човешкият живот, все пак ни се дава утехата да съхраним непреходните ценности, които търсим и ценим.

Всички, които са имали щастието да общуват с проф. Лили Атанасова, я определят като забележителна, богата и пълноценна личност. Това определение съвсем не изчерпва единството от едно голямо самобитно музикално дарование с ярка артистична емоционалност, висок интелект и високи морални устои, невероятна уравновесеност на характера, съдържаност, скромност и трудолюбие, доброта и справедливост. Също както един отпечатан нотен текст не може да представи силата, дълбочината и колорита на музиката, която съдържа.

Въпреки хода на времето образът на Лили Атанасова е жив в нашите спомени с нейния безупречен пианизъм, индивидуален, задълбочен и съдържателен, с нейния значим педагогически стил и полезен опит като член на ръководството на ДМА.

Всъщност ми беше отправена покана да споделя някои свои случки от продължителното общуване с моята професорка.

Ще започна с това, че аз съм първата ученичка на проф. Атанасова от много далечните времена на войната и промените на новото време.

Преди много години се появих от неголям провинциален град далеч от София, град, в който пиано и учител по пиано въобще не съществуваха. Родителите ми бяха интелектуалци, но без музикални интереси и занимания. По детска прищявка пожелах да ми подарят акордеон, но, за моя неприятна изненада, получих пиано. Имах обаче щастието да попадна на отличен, току-що пристигнал в града преподавател, който ми даде първия урок, когато бях на 12-годишна възраст.

Тежки години. София в грозни развалини, всяка нощ прелитащи в небето бомбардировачи на път към Румъния. Оскъдица и тревожност. След две години баща ми започна работа в София и се преместихме тук. Представиха ме на проф. Андрей Стоянов и той ме прие в своя клас в средния отдел на Музикалната академия. На следващата година бе основано Държавното музикално училище. Професорите бяха помолени да отделят от по-малките си ученици за новото училище.

Така аз и – година по късно – Павлина Бешкова и Катя Ко-

лева станахме ученици на младата Лили Атанасова.

Сега си давам сметка какво изпитание е било за талантивия, но все още неопитен педагог срещата с едно слабоватото кокалесто момиче, което за две години от първите ноти е стигнало до сонати от Бетовен № 1 и № 10, вариации от Моцарт и песни от Менделсон, явно с недобре видими пропуски. Аз лично не съм имала подобен случай и не бих си го пожелала. При това, за извънредна ученичка и личност без самочувствие, но с мечта да стане физик или астроном. Верно е, че проф. Андрей Стоянов проявяваше интерес и помощ по-скоро в началото, но след това моята учителка стана център на младежкия ми свят. Съвсем естествено и непринудено тя зае място, наравно с моите родители. Срещите с нея станаха най-вълнуващото нещо в моя живот оттогава и до последните й дни. Не мисля, че това стана без усилия, умения и труд. Не мога да забравя как с майката на малко тогава детенце разсилния в сградата на Академията на „Будапеща“ търпеливо чакаше края на завършващите късно вечер уроци и докато гонеше сърдито останалите, кротко изчакваше „Лили“, за да заключи сградата. Всеки урок беше празник, вълнение и надежда, без грозни укори с топлота и стимул за по-добро.

Почти по същото време присъствах на Първото общобългарско състезание и слушах много внимателно изпълнението на моята учителка. Обаче най-силно впечатление остави в мен реакцията на проф. А. Стоянов. За първи път видях този въздържан човек необикновено развълнуван. И досега не мога да забравя израза му на силна радост, по-скоро възторг, когато се обърна към нас, трите ученички на Лили Атанасова, и ни попита дали сме почувствали колко чудесно, дълбоко и

изключително красиво е било нейното изпълнение и колко много трябва да я ценим и да се учим от нея.

В кризисни моменти от моя живот винаги съм търсела нейния съвет и винаги съм получавала нейното разбиране и подкрепа. Даже думи, които не мога сега да споделя, винаги са ми помагали в живота и до днес.

Между другото, не мисля, че е известна ролята на проф. Атанасова в една по-особена насока на музикалното образование. След тежко боледуване, застрашаващо живота ми, трябваше да се простя с амбициите ми за моята професия, които тя подкрепяше. Налагаше се да поема по нов път. Споделих с нея идеята с една моя колежка да организираме детска музикална школа към някое читалище. Л. Атанасова горещо подкрепи идеята и ми помогна с блестяща характеристика, за да я осъществя. По това време само при един от столичните съвети имаше групи, занимаващи се с музикално обучение на деца. Школата при читалище „П. Берон“ – първата от сега съществуващите стотици школи – даде началния положителен тласък.

Като млад преподавател в Музикалното училище бях посетена на урок от тогавашния директор Н. Найденов в рамките на редовния методически контрол. Ученикът беше момче от музикалната школа, с неособено добри заложби и постижения. Директорът внимателно изслуша урока и при разговора след това каза следното: „Доволен съм, всичко е добре, но я ми кажи как ти хрумна идеята за тези постановъчни хватки и позиции, с които преобрази спокойно трудностите и несръчността на момчето?“. Отговорих: „Мисля, че знаете, че съм ученичка на проф. Лили Атанасова“. „О, права си“ –

каза, без да добави повече нищо.

Нещо подобно ми се случи след години по време на шумно организираната асамблея „Знаме на мира“. На училището беше възложено да изнесе главните концерти с един ансамбъл от 200 цигуларчета и друг със солисти на възраст до 12 години. На концерта в зала „България“ участваха няколко мои ученици по пиано. В края на програмата забелязах в залата проф. Панка Пелишек, която със знак ме повика да отида при нея. Приблжих се учудена и леко неспокойна. Знам, че тя беше винаги директна и пряма в своите преценки и се разтревожих какво ще ми каже!

„А бе, Милена, какво ти правиш тези деца? Ами че те са чудесни. Ние навремето ви учехме всички да чукате по клавиатурата. Е, много, много се блъскаше и чукаше! Сега не чувам това!“ „Вие знаете кой ме е учил!“ – отговорих. „О, права си – Лили!“

Обръщам се към младите. Пишете за проф. Лили Атанасова! Вие сте толкова много. В България и по целия свят. Отразете на хартия вашите спомени и впечатления от пианиста и педагога Лили Атанасова, особеностите на нейната интерпретация, разнообразието на педагогическите методи, които прилага при основно запознаване с индивидуалните особености на всеки възпитаник, методите при начален, среден или заключителен предконцертен етап, формите на контакт или въздействие. Разкажете за съвместната ви конкретна художествена или пианистична работа върху определено художествено произведение и др.

Лили Атанасова напълно заслужава подобно научно изследване или колективен труд.

Милена Куртева

АЗ БЯХ В НЕЙНИЯ СВЯТ

Гина Табакова

пианист, артист на свободна практика

Моят живот е свързан с Лили – тя беше свят. Не като майка, майката и бащата са органика, а това е свят, религия. Този свят ми беше достатъчен. Аз грабех от света „Лили“ – грабех професия, грабех музиканта Лили, грабех – изключително – приятеля. Аз съм си позволявала да я натоварвам с неща, които са били мои тежести и мъка. В оная възраст всичко е фатално. Няма да забравя, в тежки за мене мигове тя ми казваше с онова пълно спокойствие, което успокояваше: „На всяко нещо има край, Гинче – на лошото – и бързо се коригираше – и на хубавото“. Което означава – да не полетиш прекалено, да бъдеш готова за всичко.

Беше просто чудовищен музикант! Смея да твърдя, че съм общувала с много музиканти, да не говорим за Добрин Петков, от когото още в гимназията започнах да се уча на музика. Естествено, пианистите – Витали, Агости, срещи с Башкиров, с Геверс, не искам да ги сравнявам, но може би първото нещо, което усетих у нея като музикант, е органическото разчитане на музиката. Нищо нарочно, нищо екстремно, нищо ефектно – всичко изключително просто. И това е най-верното. Давам примери с тези педагози музиканти, защото, когато съм се срещала с тях, винаги съм усещала, че всеки има да

каже нещо особено, да бъде атрактивно, за да те грабне. Има го този момент – учителят винаги търси как да бъде ефектен спрямо личността на ученика. Да му подсказе точната форма, в която да се ориентира, да се развива. Лили Атанасова беше толкова естествена, че просто нищо при нея не подлежеше на съмнение. Никога не съм поставяла под съмнение нейните решения за произведенията. А аз не бях лесна, вечно „човърках“ и в крайна сметка нейното решение винаги е било убеждаващо. Без да го налага диктаторски.

Като завърших Консерваторията, ми е поверявала свои студенти да работя с тях. И така навлязох в едни други отношения, различни от времето, когато бях студентка. Като следвах, заварих общество преподаватели – Т. Янкова, П. Пелишек, М. Петкова, М. Балсамова, К. Казанджиева, Г. Белчева, които имаха един облик на музикантска задруга. И се появи някъде в средата на 70-те години друго явление – на една силно агресивна школа, което беше толкова различно от морала на Лили Атанасова в музиката – не говоря за човек-морал: винаги да се отнасяш с разбиране, да дадеш съвет, без да го налагаш, да подкрепиш ближния, да си готов да защитиш... Тогава оцених този морал в музиката, когато се появи тая „школа“ – поименно те са ясни; не, не мога да го определя като школа – като стил на агресивно свирене, неслушане на звука...

Аз се научих от Лили да свиря лесно; това се отнася за много от учениците ѝ. Лили свиреше много лесно. В какъв смисъл? Тези, които пишат за пиано, обикновено са пианисти – в общи линии – и се съобразяват с клавиатурата. Но пред пианистите винаги стои сложната технически фактура, която е

преграда. Тя свиреше много лесно и аз си го обяснявам с това, че първо чуваше звука. И спрямо звука тя си нагласяваше поведението към клавиатурата – и торса, и ръцете, и цялата си физическа същност – в услуга на звука. Звукът не може да бъде срещу тебе. И затова и аз свиря лесно, а и всички ние са научихме на това.

Спомням си случай: свиря Първа балада от Шопен. В някакъв момент тя ми казва да стана от пианото, за да види някаква пръстовка. Тя не се налагаше с пръстовката, защото всеки има специфична ръка и първо искаше по свойствата на ръката си да я направиш и, ако нещо не стане ЗВУКОВО, правеше пръстовка само спрямо звука, а удобството всеки си го намира. Та спомням си, бях се обърнала за момент, някой отваряше вратата и чувам пасажа, за който искаше да види пръстовката, изсвирен бляскаво. Обръщам се и виждам, че тя свири права! И може би тогава съм се замислила, а и от концертите, на които съм я слушала – това е пианизъм от висш пилотаж. Слушала съм много – и по света. Но това беше някакъв особено красив звук. Впоследствие съм си го обяснявала и с школата на Андрей Стоянов, която доста си е паснала с Лили Атанасова – да свири с удобство, но подчинена на звука. И съм сигурна, че тя чуваше звука и след това си нагласяваше инструментариума.

За спецификата на тази школа Лили винаги казваше: „Това е красота на звука и верност към стила“.

Стилът – не знам дали това се нарича познание. Тя имаше природен усет към музиката. Какво значи да познаваш Бах, Моцарт, Бетовен, Шопен, Прокофиев... За Прокофиев тя ми даваше пълна свобода. Анализът на произведенията при нея

винаги беше точен, ясен и с някакво инстинктивно вникване в стила. Спомням си опус 111 от Бетовен: казваше ми: „След като е двучастна формата и е последна соната, ти ще търсиш вътре, за да се наместиш в първа част – кратка, и втора – много дълга, която да поеме още 3 части“. Този анализ, който тя имаше като познание и толкова лесно и достъпно го обясняваше! В крайна сметка музиката е едно просто явление, в което ти трябва да си посредник. Какво правиш, ако не ти е ясно произведението! За мене тя беше изключителен анализатор. А съвършенството, което искаше от звукоизвличането, от звука... мисля, че тука, в нашата географска ширина, май няма друг аналог. За мене няма. И за да не бъде еретична, да не е субективно това мое мнение, готова съм да чуя кой е – ако има такъв.

За лесното свирене: това беше постановката на Лили. По принцип аз имам удобна ръка. Не съм имала проблеми с ръката си – дори в гимназията, преди да отида при нея. Но когато тя ми обясни защо дланта трябва да е ниска – това е ясно: ръката ти оформя това „куполче“, което ти го искат – тази „школа“, „куполче“ или „къщичка“, да го сложиш под ръката си, ти си обездвижваш ставата. А когато е близко до клавиатурата, ставата е много по-подвижна, свободно прави много по-голямо движение. За себе си Лили обясняваше близостта на ръката до клавиатурата с това, че като дете е свирела по слух, имитирайки баща си, така че инстинктивно се е нагаждала към клавиатурата.

Това е абсолютно точно. Но когато говорехме за тези неща, ние тръгнахме по посока на Глен Гулд. Той свири така – с ниска ръка, облегал дори на рамката. Винаги съмненията

и сравненията ми отиват към много големи личности, към неща, които са единствени. И тогава и тя застава сред тях.

Лили успяваше винаги да ни насочи към правилния репертоар – всеки от нас, учениците, които бяхме съвсем различни. Не знам как усети, че съм искала Бах и Прокофиев. Когато бях бременна, реших да направя концерт от 4 сонати на Прокофиев. Тя се шегуваше, че детето ще е Прокоп. Така аз изсвирих всички сонати на Прокофиев. Предложи ми неочаквано концерт от Шопен за държавен изпит. А аз бях тогава в период на съвременна музика. Всеки, докато е млад, преминава през такъв период... Обичаше да ме занимава, да ми угажда да свира тези произведения – Стравински, Петрушка, Хиңдемит – сонати, Прокофиев... Но много държеше на Бетовен. Така изключително елегантно държеше да минем Бетовен, защото това е библия. Особено като свиреше и записваше с Аврамов – тогава се „вписах“ в нейния Бетовен. Тогава си обясних желанието и нуждата да ни „вкара“ в нейния Бетовен. Защото Бетовен много мъчно се свири. Може би най-мъчно. От една страна – структурна яснота; без да е клавир, а е много клавирно, без да е оркестър – което е погрешно, ако гониш звук на оркестър – въобще една особена специфика: хем да си пианист, хем да няма пианизъм.

Да се върна към пристигането на този „повей от Изток“ – да бъдем агресивни, да бъдем състезатели, спортни. Мисля, че тя се обиди персонално, прие обидата не върху себе си, а върху музиката. Тя мразеше състезателния дух, мразеше страхотно конкурсите, но не се противопоставяше на никого от нас да се пробва. Тогава, нали държавата ни плащаше, явявахме се в зала „България“ на прослушвания, за да ни

одобрят от Министерството на културата, а тя беше шеф на тая комисия. Но като свирехме ние, нейните ученици, тя излизаше от залата. „Повеят от Изток“, напротив, те се настанаха много удобно в тези комисии. Но тя беше над тия неща. Единствено страдаше, че се появяват такива явления, които стряскат, които са далеч от етика и морал. Не се чувстваше омърсена, защото тя не можеше с нищо да се омърси, просто не беше възможно нейната личност, нейното мислене да стигне до негативност. Съжеляваше, че се случват такива неща. Но омраза – не. Защото тя беше много голяма, нямаше го това чувство за реванш. Тя страдаше за изкуството, не можеше да си представи, че нещо такова може да се намъкне в изкуството.

Школата „Андрей Стоянов – Лили Атанасова“ тя категорично я разви. Андрей Стоянов е философ, изключително изтънчен естет. Той е вярвал, че полага нещо фундаментално. Убеждението, че трябва да положи някаква база, а и характерът му не го подтикна да си „отвори прозореца“. Докато Лили беше изключително отворен човек към живота и света. При нея, при Лили, има надграждане над А. Стоянов. Тя е взела от него честността към музиката, верността към музиката.

И това ни обединява и нас, учениците ѝ – иначе толкова различни! То е като религия – ти живееш чрез религията, а не религията чрез тебе. Защото за Андрей Стоянов музиката беше религия.

Нещо много важно: всички ученици на Андрей Стоянов имаха идеална артикулация. Ние – също. Повтарям – това е подчинено само на звука без всякаква агресия към инстру-

мента. Категорична съм, че тя чуваше и след това свиреше – симбиозата „чувам – свиря“. И от тази чуваемост тази огромна музикантка естествено си нагласяше същността, инструмента, тялото, ръката. Не можеш да изсвириш пианисимо с блъскане. Или другото качество, което никой го няма: тя свиреше изумително легато. Готова съм да поспоря дали има по-добър звук от нейния в нашата географска ширина. Но легато категорично няма. Ние не можахме да постигнем нейното легато. Светът на Лили Атанасова – всичко беше свързано: общуване, слушане на музика...

Мисля, че тази духовна атмосфера, това богатство на общуване и музика ставаше само при нас – ние, учениците, в дома на Лили и проф. Койчев.

Бореше се за всички нас, въобще за младите.

Често съм си мислела: ако моят свят е запълнен толкова с тази личност, не знам как бих живяла без това. Този свят ми беше достатъчен. Спомням си, когато родих Санчо, ходила съм при нея на урок и съм забравяла, че трябва да се прибирам да го кърмя. Осъмвали сме... Сигурно е гръмка да се каже, но тя ми даде професия, музика, приятел, учител, разговорите, каквито с никого не съм водела; даде ми огромен духовен капитал – никога не искам да си мисля, че я няма, макар че много често имам нужда да я видя. Наскоро се разплаках на свиренето на едно момиче – преподавах ѝ соната опус 109 от Бетовен. Разплаках се, защото стана добре и аз си представих целия процес на работа с Лили, когато ние сме свирели тази соната. И сълзите ми потекоха, докато детето свиреше. То взе награда на конкурс в НДК – разплаках се, защото си казах, че това нямаше да се случи, ако Лили я нямаше. Тоест това мо-

миче пое нещо от Лили – май всичко. Защото аз не можех да пипна нищо в прочита на опус 109, тъй като и при мене нещо се беше получило навремето. Не го направих с течение на годините – като съм я преподавала и свирела – 50 години горедолу. Не можех да променя нищо в нея. Има произведения, в които нищо не мога да променя. Не че не мога – не искам.

Мисля, че с нейното изчезване страшно много хора останаха ощетени. На мен ми изчезна духовният капитал. Като че ли нещо ми е откраднато.

2016

СПОМЕН ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

проф. Виктор Чучков

Известен български композитор, концентриращ пианист и музикален педагог

С добрия и благ тон, с който правеше забележки и показваше своите високопрофесионални изисквания, проф. Лили Атанасова респектиреше дълбоко.

Провокиреше желание у ученика не само да изпълни ценните ѝ съвети, а и да се замисли в общ план за висотата и сложността на клавирното изпълнителско изкуство.

Общуването с нея всеки миг потвърждаваше чувството ми, че стоя до една пианистка и педагожка от висока класа и единственото ми желание бе да черпя от нея опит и мъдрост.

Не трябва да я забравяме и наш дълг е винаги да я вписваме в златната палитра от български музиканти!

София, октомври 2016

СПОМЕНИ ЗА ДЪЛГОГОДИШНАТА МИ И НЕЗАБРАВИМА МОЯ УЧИТЕЛКА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

проф. Майер Франк

*пианист, преподавател в Националната
музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“*

Госпожа Атанасова, както всички нейни ученици се обръщаме към нея (въпреки че за времето, в което живеехме, не беше това характерното обръщение), беше една изключителна жена, много респектираща личност. Не показваше пред нас, нейните ученици, какви проблеми има, какво я е огорчило или възмутило. Изключително толерантна, търпелива, с оригинални педагогически подходи. Беше много натоварена с работа, каква ли не: административна, педагогическа, концертна.

Аз може би съм един от учениците ѝ, които най-дълго са могли да бъдат около нея, тъй като съм неин възпитаник още от Музикалното училище – пет години, след това в редовния бакалавърски курс на Академията – четири години, след това двугодишен майсторски клас. Само Наско (проф. д-р Атанас Куртев) е учил при нея още от преди да стане ученик в Софийското музикално училище. Ние двамата бяхме единствените ѝ ученици от Музикалното училище. Ходехме на уроци

или в Академията със студентите ѝ, или в дома ѝ. Аз доста време живеех на квартира по диагонал срещу нейния дом и много често очаквах и не знаех кога тя ще ме извика на урок.

Първите ми спомени за проф. Лили Атанасова са от дните преди Първия републикански фестивал за певци и инструменталисти, когато, като окръжен първенец на Русе (тогава бях дете, завършило шести клас), се оказах с баща ми и с едно писмо от първата си учителка по пиано Надя Славчева, студентка на проф. Лили Атанасова, в дома ѝ на бул. „Дондуков“.

Никога не бих могъл да забравя тази първа среща. Тя се прибра доста уморена късно вечерта след целодневен изпитен ден, прочете писмото и делово започна да ме разпитва с какъв конкурсен материал ще се явявам. Като разбра, че аз не знам, че трябва да имам определена програма за два конкурсни тура, тя много се изнерви и усещах как с усилие гледаше да бъде учтива с нас. Оказа се, че трябва да имам произведения от Бах (части от английска или френска сюита, или прелюд и фуга), цяла соната от Бетовен, романтични пиеси, пиеса от български композитор, а аз идвах с една част от клавириния цикъл на Чайковски „Годишните времена“ – „Тройка“. Конкурсът започваше след десетина дни и практически нямаше време да се подготви тази програма. В последвалия разговор усещах, че само доброто ѝ възпитание я удържаше да не бъде по-рязка. Попита ме какво съм свирил от Бах, Бетовен, Шуберт. Спомням си, че казах, че съм свирил втора английска сюита, но че харесвам повече трета (или беше обратното тогава), че съм свирил трето импромптю от Шуберт, но че повече ми харесва четвъртото. И за Бетовен со-

ната пак отговорих по някакъв подобен начин: че съм свирил еди-кой си, но ми харесва повече еди-коя си.

Всеки професионалист би разбрал думите ѝ, че няма време да се подготвя, но баща ми (занаятчия шапкар, любител на музиката, който много обича сина си) настояваше, че има време и трябва да се опита. Проф. Атанасова определи програмата според предпочитанията ми, даде ми ноти на една пиеса от Любомир Пипков и каза да отидем след три или четири дни, като че ли се надяваше да се отърве от нас.

Не ми се иска да пиша много за себе си, но... няма как. Аз наистина ставах в пет часа сутрин, с един от първите трамваи отивах в една детска музикална школа и свирех до късно вечер. Забравях дори да се храня, но след като на следващия урок тя чу какво съм постигнал, като че промени отношението си и ми насрочваше пак така, по вечерно време, след като свършваше годишните изпитите, почти през ден урок. На първия тур, изглежда, съм се представил доста добре, но за втория тур, който може би беше след около два дни, не можах да подготвя цялата соната от Бетовен наизуст. Спомням си, че тя ми каза, че са попитали дали не може да повтори нещо от първия тур, но, разбира се, това не беше възможно.

С каква топлота тя и проф. Койчев, съпругът ѝ, ме успокояваха!

При награждаването изказаха съжаленията на комисията, че представителите на Русе и Шумен не са били запознати своевременно с регламента на конкурса.

След около пет години аз вече бях ученик в четвърти курс на Софийското музикално училище и г-жа Атанасова реши да ме подготвя за Международния конкурс за пианисти на

името на Й.С. Бах в гр. Лайпциг – Германия. Тогава работихме върху много прелюдии и фуги от Бах, френска, английска сюита, Бетовен соната, две фуги от Кьоблер, а за трети тур тя сметна, че от двете възможности: Хроматична фантазия и фуга и Италиански концерт, или така известните Голдберг вариации (Ария с 30 вариации), е по-добре да се спрем на втората възможност. Така тя ме направи през 1964 г. техния първи изпълнител в България.

Спомням си, че като работехме една от минорните вариации (25-тата, най-бавната и много импровизационна), аз не можех да я обхвана и осмисля добре. Тогава тя извади от огромната им библиотека един том с репродукции. Отвори на една от тях, мисля, че беше „Каещата се Магдалена“ на Тициан, сложи я пред мен на поставката за ноти и ми каза да гледам и да свиря. Резултатът беше изключително добър.

В този период тя неведнъж ме караше да изсвирвам големи части от цялата програма в кабинета ѝ, но в присъствието на дъщеря си Невена и нейни приятелки.

Често съм спорел, че г-жа Атанасова е с много висок ръст, а всъщност това е било резултат само на респекта, който изпитвах към нея.

Може би във връзка с това, че се опитвах, доколкото можех, да подражавам на големия канадски пианист Глен Гулд, чийто запис на Голдберг вариациите тогава можах да намеря и за когото бях разбрал, че свирел на много нисък стол, то и аз си спомням, че обикалях стаите на Академията и търсех винаги отнякъде да занеса в кабинета ѝ някой нисък стол. Г-жа Атанасова ме оставяше с моите търсения и забележките ѝ, разбира се, бяха върху най-важното – музиката. Много съм

й задължен.

След като завърших майсторските класове по пиано и камерна музика започнах работа като преподавател по камерна музика в Инструменталния факултет, но след около година малкият ми брат остана зад граница, а в онези години това се считаше за голямо престъпление. Разбира се, аз вече бях нарочен като враг и бях отстранен от Академията. Същото се случи и на сестра ми, която тогава работеше в районен съвет за култура.

Около три години бях артист на свободна практика, но сестра ми случайно успя да ми намери работа в гр. Сливница, където тогава имаше хорова студия и там работих като корепетитор следващите три-четири години. Явях се на разни конкурси, но, разбира се, все безуспешно.

Този спомен, който сега ще разкажа за г-жа Атанасова, е косвен, тъй като това, което разбрах, ми го разказа проф. Бенцион Елиезер малко преди да си отиде от този свят. Той ми каза, че г-жа Атанасова многократно, на най-различни места е опитвала да убеждава, че аз не би трябвало да съм отговорен за решението на брат ми да напусне страната. Бях много изненадан, защото ние – нейните ученици, знаехме, че проф. Атанасова не обича ходатайствата, а и тя никога не ми беше казвала, когато се виждахме, че е правила опити да ме оневини.

Изключителен човек беше г-жа Атанасова. С голяма благодарност и любов, докато ме има, ще я споменавам с добро.

90 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ГОЛЯМАТА БЪЛГАРСКА ПИАНИСТКА И ПЕДАГОЖКА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА*

проф. Евгения Симеонова

*Активно концентриращ пианист,
преподавател в Национална музикална академия*

През 2001 г. една прекрасна идея на проф. Атанас Куртев – Скрябинова вечер, посветена на 80-ия рожден ден на видната българска пианистка Лили Атанасова, събра в салона на Национална музикална академия „Панчо Владигеров“ музиканти от различни генерации, свързали своето професионално обучение и творческо израстване с нейното уважавано име. И днес то се произнася с респект от всички. Малко са хората като нея, толкова непримирими към фалша, към празните външни ефекти в живота и в изкуството. Нейната творческа натура винаги се е стремяла към високите идеали, към истината и съвършенството. Бяхме щастливи да видим отново, както в студентските ни години, нашата обичана учителка да идва към залата, носеща онази специфична атмосфера на достойнство, висок морал и оптимизъм. Вълнувахме се от нейното присъствие наравно със сегашните студенти, доказали чрез своите изпълнения, че прекрасната ѝ школа продължава да

живее чрез нейните ученици. А те са многобройни, истински музиканти, работещи всеотдайно в различни институции и учебни заведения из страната, както и немалка част намериха подслон и признание в чужбина. За съжаление, това беше един от редките случаи, в които успяхме да я честваме, защото тя не обичаше показността и всячески избягваше суетата и „светския“ шум около нейната личност. Две години по-късно тя си замина завинаги от този свят.

Проф. Лили Атанасова считаше себе си за „щастлив човек“, понеже животът ѝ бе „постоянно свързан с музиката“. Нейното ярко дарование е било високо оценено от академик проф. Андрей Стоянов – нейния единствен преподавател по пиано, – в чийто клас постъпва на 13-годишна възраст. Убедителни и успешни са изявите ѝ на Първото общобългарско състезание за певци и инструменталисти – 1948 г., в България, както и на Шопеновия конкурс във Варшава през 1949 г. Впрочем и до днес големият руски пианист проф. Виктор Мержанов, доайен на Московската консерватория (при когото по-късно специализирах), е запазил живия спомен за нейното участие на този престижен форум. В своя разнообразен концертен репертоар тя отрежда специално внимание на Шопеновото творчество, обхващайки различни музикални форми и цикли. Неслучайно Лили Атанасова се нарежда сред най-изявените български шопенисти. Музикалните критици и нейните съвременници определят като един от върховете в изпълнителското ѝ изкуство интерпретацията на фа-минорния концерт от Шопен, както и рецитала ѝ от 1972 г., включващ четири скерци и балади. Все още се помнят провикновените изпълнения на друг обожаван от нея компози-

тор – Бетовен. Освен негови солови произведения, подредени в стилни вечери, за първи път у нас зазвучават в интегрално изпълнение десетте му сонати за цигулка и пиано от великолепния творчески тандем на проф. Лили Атанасова и проф. Владимир Аврамов. Тези произведения са записани за Българското национално радио и са звучали нееднократно, както и сонатите на Моцарт и Брамс. Големият изпълнителски талант на Лили Атанасова се разгръща все по-пълно в творбите на Бах, в клавирните концерти на Моцарт, в пиесите от Шуберт, Менделсон, Шуман, както и в творбите на редица български и руски композитори.

Като асистент и основен продължител на школата на Андрей Стоянов, Лили Атанасова обогати това наследство, създавайки собствен стил на интерпретация и методичен подход в работата със студентите. Анализирайки нейната огромна роля за развитието на българското изпълнителско изкуство, стройните ѝ педагогически принципи и постижения, уверено можем да говорим за особената роля на пианистичната школа на Лили Атанасова в историята на съвременното българско клавирно изпълнителство.

Както при най-големите музиканти, уроците при проф. Атанасова бяха истински срещи с изкуството във вечно търсене на най-доброто изпълнителско решение. Много трудно е с няколко щриха да се очертае близо полувековната ѝ дейност в областта на клавирната педагогика, на която тя щедро отдава толкова много енергия. Една от характерните страни за нейната школа е изключителното ѝ внимание към качеството и характера на клавирното туше. Тя ценеше високо пианистите с подчертана тонова култура и собствен изказ. Нико-

га не се уморяваше да търси заедно с учениците си красивия пеещ звук, да показва легатните умения, да намира подходящия за творбата израз, винаги в съчетание с високи технически познания. Собствените ѝ качества на изпълнител с вкус, с колоритен тон и великолепно чувство за стил, с чиста клавирна техника, изразителност, дълбочина и невероятно чувство за мярка, с ясна художествена конструкция, балансираност, естественост, фина педализация и отявлен стремеж към перфекционизъм са част от нейния пианистичен арсенал, който тя търпеливо ни предаваше.

Сега, след години, понякога отварям старите ноти със запазените в тях забележки. Вглеждам се отново, за кой ли път впечатлена от музикантското ѝ равнище, продължавам да черпя идеи от нейната изключителна ерудиция. Студентите ѝ навярно не са забравили, че на всяка публична изява – продукция, солов концерт или изпълнение с оркестър – се гледаше изключително сериозно. Проф. Атанасова държеше на задълбочената и солидна подготовка, слушаше ни дълго и внимателно. Неусетно минаваха часове, докато преценяваше, съветваше, изискваше. Затова тези изяви се превръщаха в празници за нас, те ни оформяха като артисти музиканти, интерпретатори. Що се отнася до конкурсите – национални или международни, – макар и като член на престижни комисионни, тя имаше особено мнение. Не спираше желаещите да се подготвят за тях (многобройни са завоеванията на нейни възпитаници на различни състезания), но вездесъщата „конкурсомания“ ѝ беше дълбоко чужда, дори враждебна. Особено се притесняваше за младите пианисти с по-самобитен изпълнителски почерк и по-ранима психика.

Проф. Атанасова винаги се вълнуваше и от професионалната, но и от житейската реализация на своите ученици. Колко благородство и човешки жестове на щедрост и съпричастие тя проявяваше към студентите на проф. Богомил Стършенов, осиротели след неговата внезапна кончина, но намерили най-топъл прием в нейния клас. Тя деликатно питаше и се интересуваше за всеки от нас, сякаш още веднъж искаше да се увери, че продължаваме да търсим, че не униваме и не спираме своето възходящо развитие. Винаги държеше да бъде по възможност най-обективна и честна в преценките си и в колегиалните дискусии, където съчетаваше едновременно критичност, строгост, но и рядка душевна широта във възгледите. Подхождаше към всекиго индивидуално, с тънък психологически нюх. Знаеше как да поощри, да окрили, но – случвало се е – и да „отрезви“, ако това се е налагало. Нейните преценки толкова ни липсват и днес, защото те ни бяха и ориентир, и опора, бяха мъдри и съдържателни, даваха кураж, понеже бяха изпълнени с обич и симпатия. Нейната почтеност и силен характер, нейната всеотдайност и оптимизъм, голямото ѝ сърце и вяра в бъдещето на голямото изкуство беше нейният начин на живот.

През 2011 г. се навършват точно деветдесет години от рождението ѝ. Нека сведем глави и се поклоним още веднъж с дълбока благодарност!

проф. Евгения Симеонова

ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

Магдалина Куцарова

Личните ми контакти с проф. Лили Атанасова датират от 1973 г., когато постъпих на работа в Главна дирекция „Музика“ в отдела за „Международни конкурси и фестивали“. Бяха създадени комисии по всички специалности: пиано, цигулка, пеене, нисък щрайх, камерна музика, ударни инструменти. Комисиите се занимаваха с определяне и подготовка на състезатели за участия в международни конкурси. По време на прослушванията се обсъждаха не само младите музиканти и качествата им, но се препоръчваше репертоар и се даваше насока на тяхното развитие и подготовка.

Като председател на комисията по пиано, ролята на проф. Лили Атанасова беше водеща и значителна в цялата тази дейност. Тя с много такт, твърдост и огромен професионализъм отстояваше своите виждания. Балансираше безкомпромисно дейността на комисията, защитавайки винаги младите музикални дарования. В нейно лице талантливите деца на България имаха свой поддръжник и покровител. А в тесен приятелски кръг нейният младежки дух и веселие бяха заразителни.

Всички ученици на проф. Лили Атанасова, разпръснати по целия свят и докоснали се до нея колеги и приятели

ли, бяха благословени от близостта с тази изключителна и ерудирана жена – пианиста и преподавателя проф. Лили Атанасова.

2011

ЗА ЛИЛИ АТАНАСОВА

д-р Анжела Тошева

пианистка, артист на свободна практика

С всяка следваща година времето отнася неумолимо спомените за любимите хора, които отдавна не са между нас, и каквито и думи и средства да използваме, за да ги съживим пред тези, които не са ги познавали или имали лични впечатления, ще бъде трудно да пресъздадем усещането за тях. Искам да разкажа за личност, която стои в съзнанието ми като пресят златен къс сред планини от пясък или като сноп светлина в сумрака. Едва ли съм имала представа какво решаващо влияние ще окаже тя върху мен, когато се срещнахме за първи път в стая 38 на Консерваторията в един мартенски следобед на 1984 г. за разпределение на часовете. Освен своя собствен клас по пиано Лили Атанасова трябваше да поеме и този на внезапно починалия на 27 февруари същата година професор Богомил Стършенев. Така че попаднах неочаквано в класа на моята нова професорка по пиано Лили Атанасова. Бях чувала, че била строга, взискателна и дистанцирана. Да, в този следобед нищо не издаваше от сдържаното ѝ поведение колко е покрусена от загубата на близкия приятел и колега от клавирната катедра. (Чак по-късно щях да си дам сметка колко съдбовна е била балансиращата ѝ роля между враждуващите лагери в катедрата по това време и колко ли ѝ е

струвало да неутрализира ужасната атмосфера на постоянно напрежение вече сама, без присъствието и подкрепата на Богомил Стършенов, тъй като към Лили всички, без значение към коя група се причисляват, се отнасяха с еднакво голямо уважение.)

Без да коментира тъжното събитие за нелепата смърт на Богомил Стършенов с новите си ученици, Лили Атанасова ме погледна с гълъбовите си очи през златните рамки на очилата си и лаконично ми каза: „Анжелке, мисля, че трябва да отидеш на конкурса в Провадия“. На думите ми, че има само месец за подготовка и че нямам български концерт, тя само отвърна, че ще ми стигне времето и най-добре ще бъде да науча Първия клавирен концерт на Панчо Владигеров. Почти сто страници клавир, който не познавах. За миг си дадох сметка, че както всичко изглеждаше така безнадеждно, независимо какво ще излезе, изведнъж пак имах цел, която да преследвам, нищо че е конкурс, а не концерт, и че по-голямата част от времето за подготовка ще изгълта музика от композитор, който съвсем не ми е любим. С две изречения, без да трепне нито един мускул на лицето ѝ, с безпристрастния си поглед и неотменната цигара, ме върна обратно в пътя за по-малко от минута.

Подобен беше стилът на преподаване и начинът, по който решаваше да се намеси в интерпретацията на свирещия на урок – като улучване в целта, с една дума казваше накъде да се насочи вниманието. Когато не беше доволна от резултата и виждаше, че студентът не е разбрал нейната забележка, много спокойно казваше: „С теб трябва да се поработи тон по тон“. И намираще време да го направи. Когато с мен се случи

това, първоначално не бях много доволна от такова „разфасоване“ на пиесата, но когато трябваше да я свиря на сцена, тогава разбрах, че всичко, което ми бе казала, беше чиста истина, която тя стъпка по стъпка ми бе дала, като слепец, воден от зрящ. От тук нататък вече беше моя работа да довърша и дооформя характера, формата и внушението.

Лили Атанасова бе създала с годините и опита свой собствен стил на преподаване, който се основаваше най-напред на звуковата картина, на качеството на звука – нещо, което дотогава не бях чула от други наши педагози или, най-малкото, нещо, което тя не допускаше да не бъде взето под внимание. Много умело, но дискретно ръководеше слушането на студента и не го оставяше да се лута в лабиринтите на собственото си още недооформено виждане за творбата. Това ме накара да откроя композитори като Шуберт и Дебюси, които бяха доста слабо застъпени в задължителните програми на обучението по пиано.

Лили Атанасова не беше щедра на похвали и от нея трудно можеше да се отрони някаква реакция за нечие изпълнение. Понякога, докато мълчаливо слушаше дълги откъси от някоя интерпретация, най-неочаквано от нея изригваше за миг вулкан от негодувание срещу нещо грозно, недодялано, срещу липсата на чувство за мярка или недочуването на даден водещ тон или хармония. Това така се връзваше в съзнанието на свирещия, че няма начин вече да се пропусне. След което отново дълго мълчание, за да чуе цялостно пиесата. И когато нещастникът, доволен че е стигнал някак си до края и вече свършва урока, тя тихо отронваше да я изпълни още веднъж, но с уловения характер и звук, доколкото е могло да

бъде внушен от Лили. Такива бяха уроците, особено преди изпит, концерт или конкурс.

Понякога се питах къде е балансиращата линия между аналитичното и сензитивното или реалното в свиренето, което иска от мен Лили Атанасова, особено при Бетовен. Не смеех да задавам въпроси и да философствам пред нея и колкото и да четях книги за свиренето и музиката, предпочитах да не го показвам, за да не последва отнякъде или от някого обвинение в умозрителност. Интуитивно разбирах, че имам да взимам от Лили нещо много съществено, което с думи трудно бих определила, но някак си знаех, че то води към истината за свиренето. Или по-точно, истината за това какво да търся, докато слушам, свирейки. Наложих си да я слушам безпрекословно по време на урок и после сама часове наред да подлагам на анализ кое остава и кое отпада. Вече усещах, че не искам да се чувствам прекалено послушна и покорна пред Лили. За мое учудване тя изобщо не се разсърди на подобна схема на общуване, която много бързо безмълвно се установи между нас. Тогава започнах да експериментирам докъде ще се стигне летвата, до коя граница Лили ще допусне да проявявам собствено мнение. И какво беше моето удивление, когато установих, че тя не слага летва на нито един от студентите си! Свирия Втора соната или Шеста соната от Лазар Николов, а Лили слуша все едно свирия Моцартова соната. Друг път, след „Образите“ от Дебюси, Лили не иска да ме отпуска или подвежда с окуражаващи думи, а пушейки спокойно срещу мен, ме гледа с нотка съзаклятничество и улучва право в целта: „Ти си влюбена! Браво на теб!“. Не можех да обхвана методиката на Лили, защото тя винаги реагираше най-неочаквано. С отронването на лако-

нични думи хем ме амбицираше да продължа с още по-голямо желание и хъс, хем улучваше право в сърцето.

Постепенно у мен започна да зрее вътрешен възторг от липсата на граници, които да мога да определя у Лили Атанасова. Нямахме нещо на този свят, което да можеше да я учуди или да не можеше да определи. Това означава, че би могла да ме разбере отвъд уроците и заниманията по музика. Това е повече от характер, то не се формира и е дълбока човешка природа. Може би затова и най-върлите ѝ врагове се принуждаваха да уважават и слушат нейната дума. Вродена дипломатичност? Привидно не даваше външен израз на емоционалните си реакции и тъкмо когато ще я обвинят в прекалена толерантност спрямо отсрещната страна, Лили отсъждаше най-лесното и справедливо решение. Чак по-късно, когато приключи и втората година от следването ми в майсторския клас, разбрах, че с поведението си всъщност тя формираше високоетични човешки качества у студентите си, а не даваше просто някакви музикантски наставления.

С всяка година проумявам по различен начин уроците по скромност, които Лили Атанасова даде на учениците си. Тя не си е давала сметка, че един ден като днешния, за поведение, което се бори за истината, справедливостта и човешкото у пианистите, някой би обърнал внимание, тъй като сега трудността да се отстояват тези основни правила в живота е още по-завоалирана и скрита.

Днес, когато ми се налага да взема важно решение за себе си или за някой мой ученик във връзка със свиренето, винаги си задавам въпроса дали Лили би го одобрила, или не. Много е различно всичко в съвременната клавирна педагогика и тя

едва ли би приела и най-малката частичка от компромисите, които в днешната ни клавирна действителност се случват, но, слава богу, все пак основните посоки са същите, въпреки открито визионерския подход към пианото. Понякога си мисля, че тя си отиде щастлива, защото остана докрай вярна на своя идеал за истината в изпълнението, непокътнат от информационни потоци и стихийни еднокдневни сензации, с които се сблъскваме ежедневно. И колко съм ѝ благодарна, че без много да говори и обяснява, тя ми показва мярката, която и до днес ми служи за безпогрешен ориентир както в живота, така и в свиренето.

2016

д-р Анжела Тошева, снимка В. Балева, БНР

ЗА ЛИЛИ БЯХ ЧУВАЛА ОЩЕ ОТ МАЛКА

Мариета Петкова

*пианистка, активно концертира,
живее и работи в Холандия*

За Лили бях чувала още от малка. Жанета Бенун, моята преподавателка по пиано в Русе, ми разказваше често за нея. Като поотраснах и започнах с участия в концерти и прослушвания, Жанета ме заведе в София на урок при проф. Лили Атанасова. Много се вълнувах, пристъпвайки в стаята ѝ в Консерваторията. Трепетливостта ми бързо се променяше в спокойствие и концентрация. Знаех, че всичко, което поемах от Лили, е „чисто злато“! Незабравими бяха уроците, посветени на Шопен. Ясно виждам и чувам как Лили свиреше първите редове на Фантазия опус 49. Нейната изящна строгост, същевременно топлината и грижовността ѝ, ме караха да се чувствам здраво „вкоренена“ в доброто, в истинското. Година преди приемния ми изпит за Консерваторията преживях тежък емоционален и физически срив. Теглото ми достигна 43 кг. При това, учех и свирех настървено, ден и нощ. Явих се на 35 изпита, за да взема последните две години в гимназията за една. Проф. Атанасова беше много загрижена, но разговорите ни не помагаха достатъчно. Тогава

тя взе радикални мерки. По време на един урок, виждайки крехкостта и смъртнобледото ми лице, постави ултиматум. Лили заяви, че ще прекрати работата с мен, ако не започна незабавен хранителен режим: осем филии хляб на ден, яйца, мед и т.н. Това беше явно шок, от който се нуждаех. За кратко време кантарчето показваше вече 50! Сега можем да се върна отново при Лили. Музиката зовеше! Поклон пред паметта ѝ, в свързаност и любов!

2011

Богомила Няголова

ЛЕГЕНДАРНАТА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

Богомила Няголова

преподавател по пиано в Национално музикално училище „Любомир Пипков“, София

Уважение, почит, възхищение и обич – това са част от чувствата, които се съчетават в моите мисли и спомени за легендарната професор Лили Атанасова. Имах огромното щастие да бъда в класа ѝ и възможността да се докосвам и черпя от нейния изключителен талант. Авторитетът и ерудицията, които притежаваше, бяха стимул да се стараем в постигане на най-доброто. Тя беше винаги майчински загрижена за нас и успяваше да ни помага много деликатно, без да навлиза в личното ни пространство. Умееше да коригира недостатъците, като съхраняваше ценното и индивидуалното, което притежаваме. Госпожа Атанасова е един от малкото педагози, които успяваха да отглеждат, развиват и насърчават таланта, без да оставят авторитарен отпечатък. Та нали ярката индивидуалност е завладяващата магнетичност и предпоставка за неподражаемата интерпретация? Нашата учителка беше широко скроен човек, чужд на всякакъв консерватизъм, и умееше да открива всичко ценно и интересно в новото и различното. Радваше се на високите постижения не само на своите възпитаници и умееше да стимулира творческата свобода, решителността и смелост-

та, когато бяха насочени във върната посока. Беше взискателна, прецизна и напълно отдадена в работата си. Тя забравяше часовника, когато обстоятелствата го налагаха, а щом седнеше на пианото и засвириеше, беше истинска вълшебница и ваятелка. Нейното туше бе неподдражаемо, а емоционалното въздействие – завладяващо и незабравимо. Особено непримирима беше към фалша, безвкусицата, некачествения звук и липсата на съдържателност. Изискваше от нас да знаем не само за творбите, които изпълняваме, но и за цялостното творчество на автора, епохата и настояваше да слушаме различни интерпретации.

Професор Лили Атанасова съчетаваше в себе си качествата на големия Музикант, големия Педагог и големия Човек. Наред с това беше скромна и особено съдържана по отношение на собствената си личност. Това е присъщо само на духовно най-извисените, а тя бе именно такава. Големият шанс да получи образованието си под грижите на този истински колос в българската клавирна школа провокира у мен желанието да предам на своите ученици колкото се може повече от тези прекрасни качества и умения. Нашата учителка до последния си дъх се интересуваше от всички професионални и житейски въпроси, свързани с нас. Тя се радваше на успехите ни и страдаше, когато имахме затруднения с искрено майчинско чувство. В нейното голямо сърце имаше място за всички и тя не забравяше никого. Това беше безценна подкрепа и опора. Дори и сега духът ѝ е с мен, а паметта е мост между минало и настояще.

Винаги ще нося в сърцето си безгранично преклонение и огромна благодарност към моята скъпа учителка.

СПОМЕН ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

Веселинка Иванова

*преподавател по пиано в Национално училище по изкуствата
„Проф. Веселин Стоянов“, Русе*

15 ноември 2011. На този ден тя щеше да навърши 90 години. Ученичка на нейната ученичка Жанета Бенун по времето, когато следвах. Тя беше и декан на Инструментален факултет, и имаше огромен клас.

Човекът Лили Атанасова – тя беше в истинския смисъл на думата Голяма – щедра, величествена, стилна, ерудирана, добронамерена, далновидна, почитена, силна и скромна.

Никога няма да забравя първия си урок у дома ѝ, когато кандидатствах за Консерваторията. Той продължи 3 часа, но тя отказа да ми вземе каквито и да било пари (никога не е взимала пари за уроците, които ми даваше!!!). Покани ме да се чувствам като у дома си и след това каза: „Професорът иска да говори с теб“. Така се запознах и със съпруга ѝ, проф. Борис Койчев, невероятно ерудиран и чаровен мъж, основател на биохимията у нас, който до самия си край беше неизменен спътник в нашите музикални празници.

Когато кандидатствах, Лили ми каза: „Сигурно ще получиш предложения за други класове, внимавай!“.

Всяваше невероятен респект сред колеги и студенти. Помня, че, когато минаваше по коридора, студентите се отдръпваха и ѝ правеха път.

Мразеше да я честват, на рождения си ден изключваше телефона. Не обичаше празниците, защото излизаше от ритъма на работата.

Уроците нямаха фиксиран край, понякога продължаваха по 3-4 часа, докато тя не се убедише, че съм усвоила новите неща. Сядаше на креслото в деканския кабинет, запалваше цигара и започвахме. Учеше ме на това как пианото да пее, показваше ми как да използвам музикалната си интуиция чрез пръстите си, как да вложи усета си за красота, естественост, развитие. Ядосваше се, че свиря толкова малко, че се спасявам с толкова малко работа въщи. В края на всеки урок с леден глас ми казваше: „Свири!“ . Забележките ѝ по време на работа бяха кратки, лаконични, ясни, с всяка една сякаш ми отваряше нова врата. Поощряваше моята инициативност. Виждаше нещата в перспектива. Помня, че преди концерт винаги ми казваше: „Свири изразително, организирано, естествено!“ . А след всяка продукция или концерт настъпваше празник за ятото бедни студенти – бяхме поканени или у дома ѝ, или в някой ресторант. Тя винаги приготвяше отрупана маса с лакомства – изобретателни соленки, сладки, сандвичи или поръчваше за всички в ресторанта и се грижеше всеки да е доволен. Съсмях и закачки музикалните купони продължаваха до зори.

Живеех на 100 метра по диагонал срещу нейната къща на „Дондуков“ и виждах как всяка нощ у тях светеше до 3 часа сутринта. След като завърших Консерваторията, отношенията ни прераснаха в още по-близко човешко общуване. Често

идвах от Русе до София, само и само да присъствам на нейните уроци, просто да ѝ свиря или да си поприказваме. Когато току-що бях загубила родителите си и се наложи да ми направят животоспасяваща операция, тя ме обгърна с майчинска загриженост – дори беше тръгнала в снега с прясно счупената си ръка да ме види в болницата. И така повече от 20 години – грижеше се за мен и за моите ученици, не ме остави сама.

Беше непрекъснато в крак с времето. Обичаше да чете криминални романи, обичаше да слуша издадените дискове на своите бивши и настоящи студенти, работеше с тях, живееше с техния живот, с техните радости и тревоги.

Помня последната ни среща, тя вече беше много болна, трудно чуваше и почти не приемаше гости. Пусна ми компактдиск; мисля, че беше един от Бетовеновите концерти в изпълнение на Галя Врачева. Потресе ме това, което Лили ми каза тогава: „Искам всичко вече да свършва, цял живот съм се грижила за другите – не ми е било тежко, но да се грижа само за себе си – такова мъчение вече не желая“.

На всеки Васильовден, на моя имен ден, тя ми звънеше по телефона да ми честити, разговорът винаги траеше поне час и дойде един имен ден, последният, в който аз ѝ се обадох, тя вече не можеше да говори, жената, която я гледаше, ми предаде, че Лили ме обича, целува и прегръща.

Ще я помня винаги жива.

Щастлива съм, че я имам в живота си.

декември 2011 г.

МЕРСИН КОМ. ЧИЗМАКА

СПОМЕН ЗА ЛИЛИ

Цветелина Димчева

*пианистка, корепетитор в Национална музикална академия
„Проф. Пенчо Владигеров“*

Когато проф. Люба Енчева напусна този свят, аз изпаднах в безпътица. Известно време ми беше трудно да погледна пианото, а бях след завършен втори курс и трябваше да намеря сили да продължа. В този труден за мен момент човекът, който ме спаси, беше проф. Лили Атанасова. Тя ми подаде ръка, като ме приюти в голямото си задружно семейство – нейния клас. Сега, от дистанцията на времето, мога да оценя колко благосклонна е била съдбата към мен. Не се сещам за друг, който би могъл така да ме предразположи и неусетно да се почувствам у дома. Тези две големи за българската култура личности взаимно се уважаваха и допълваха една друга.

Проф. Атанасова се превърна не само в преподавател, но и във верен съветник за всичко. С голяма обич я наричахме просто Лили и споделяхме с нея най-съкровениите си мисли, търсехме помощ дори за въпроси, свързани с личния ни живот.

Уроците по пиано бяха приятелска беседа без начало и край, същевременно много концентрирани и съдържателни. Ако може да се опише накратко философията, в която тя се опитваше да ни посвети, е: искрено, без излишни преувеличения, по най-краткия път, коректно към нотния текст и себе

Цветелина Димчева

си да общуваме с изкуството и винаги да търсим по-съвършеното, по-високото изпълнение. Впечатляваща е дадената ѝ от природата пронизателност и далновидност да предусеща хубавите, понякога странни творчески идеи в учениците и да ги насърчава. Подходът беше напълно индивидуален: някои се нуждаехме от повече самочувствие, други – от промяна във визията, всичко беше от значение. За Лили беше важно не само да си на ниво в интерпретацията, но и как ще излезеш на сцената, дали роклята е подходяща, дали се усмихваш приветливо, да не избягаш след изпълнението, а да обърнеш внимание на публиката. Не мога да не споделя, че концертът не свършваше с последния отзвук, а продължавахме с весело тържество извън залата.

След завършването си продължавахме да търсим опора в нея. Безкористно тя ни подготвяше понякога с месеци преди концерт, конкурс или друга изява. Няма да забравя как академичните „ди-

нозаври“ бяха изумени от звуците, излизаци от кабинета ѝ – трио от Пуленк за обой, фагот и пиано. Моите колеги и приятели, с които концертирахме тогава, бяха впечатлени от деликатния начин, по който тя съумя да им помогне в чисто музикантската страна на интерпретацията.

В заключение ми се иска да споделя как в труден момент за нас беше достатъчно само да чуем нейния глас по телефона, за да получим силата да продължим. Високият ѝ дух никога не я е напуснал, той беше и продължава да бъде двигател и подкрепа за всички нас.

С обич и уважение!

2011

**УЧЕНИЦИТЕ НА
ЛИЛИ АТАНАСОВА**

Елка Карастоянова

Здравка Цанкова
Дългогодишен преподавател в
музикалната школа към читалище
„Акад. Андрей Стоянов“ в София

Катя Колева

Павлина Бешкова
Лауреат (първа награда) на
Общобългарско състезание за певци и
инструменталисти

Румяна Атанасова
Дългогодишен преподавател
по пиано в Хореографското
училище (София)

Тихомира Бъчварова
Професор в НМА

Милена Куртева
Д-р, професор в НМА, дългогодишен
директор на Музикалното училище
в София

Велислава Палачорова
Живее и работи в
Австрия

Рина Ранджева

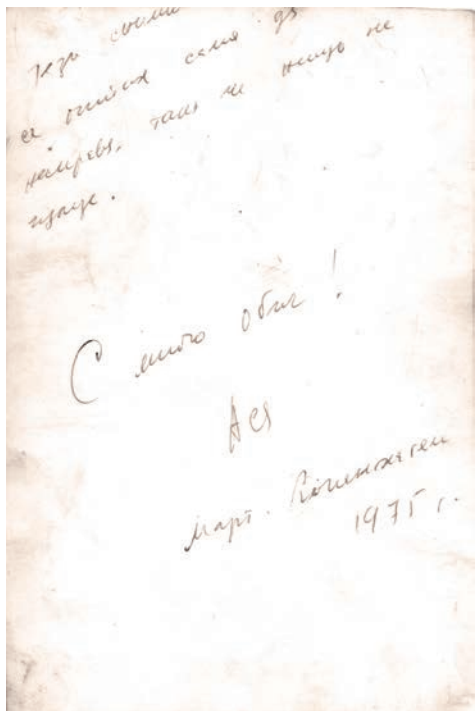
Мая Самарджиева
Живее и работи в Рим. Изнесла е множество концерти –
рецитали и като солист на симфонични оркестри в Италия и
други страни, преподавала е в няколко консерватории в Италия,
включително в „Санта Чечилия“, участва в различни журита

Светла Койчева е преподавател по пиано и
камерна музика в музикалната „Новия“, гр.
Якобцад, Финландия.

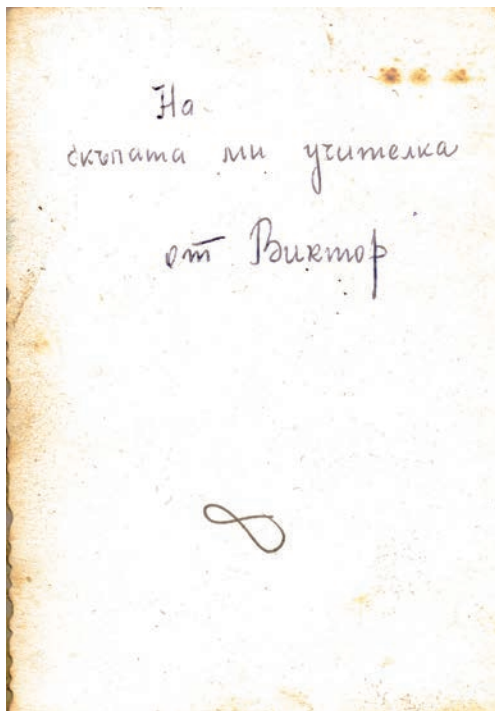

Ася Златкова

Виктор Чучков

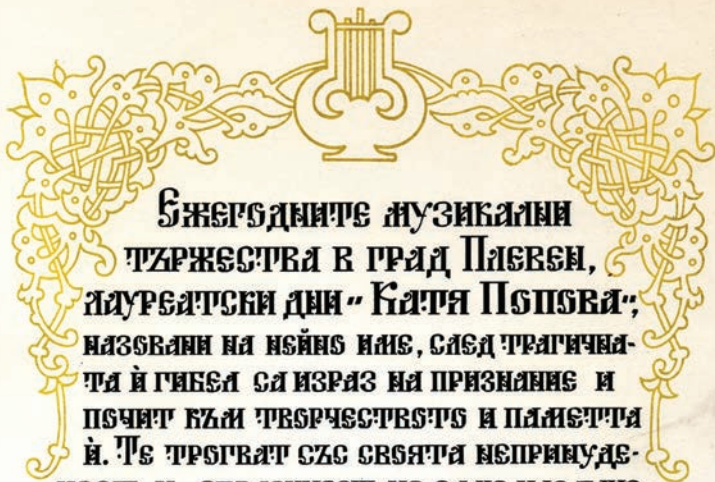
Ужасно е нескромното
да се подаряват
снимки от този род,
то на милата ми
професор Атанасова
- не мога да се
въздържам.

Много целувки

Танита

**МЕЖДУНАРОДЕН МУЗИКАЛЕН
ФЕСТИВАЛ
„КАТЯ ПОПОВА“**

ПЛЕВЕН

**БЪЛГАРСКИТЕ МУЗИКАЛНИ
ТЪРЖЕСТВА В ГРАД ПЛЕНЕН,
ЛАУРЕАТСКИ ДНИ "КАТЯ ПОПСВА";**
 НАЗВАНИ НА ИМЕНА НА СЪСЪД ТРАГИЧНА-
 ТА И ГИБЕЛА СЯ ИЗРАЗ НА ПРИЗНАНИЕ И
 ПОЧИТ КЪМ ТВОРЧЕСТВОТО И ПАМЕТТА
 И. ТЕ ТРОГАТ СЪС СВОЯТА НЕПРИМУДЕ-
 НОСТ И СЪРДЕЧНОСТ, НЕ САМО НАС БЛИЗ-
 КИТЕ И, НО И ВСИЧКИ ПОЧИТАТЕЛИ НА ПРЕ-
 КРАСНОТО И ИЗКУСТВО, В ИЗГРАЖДАНЕТО НА
 КЪДЕТО, ТЯ НЕ ЗНАЕШЕ УМРА.

ДРУГАРСКИ *професор. Ст. М. Атанасов, декан на*
инструмент. фак. при БМК за участието Ви, като
председател на организационния комитет
 ПО ПРОВЕЖДАНЕ НА ЛАУРЕАТСКИТЕ ДНИ -
"КАТЯ ПОПСВА",
 НА ВСЕ ПО ВИСОКИ МЕРС, ВИ БЛАГОДАРИМ СЪС
 СЪРЦЕ!

София, септември 1968 г.

Ръководител на Катя Попсва

Атанасов
 /Щара и Йосиф Попсви/

XII МЕЖДУНАРОДЕН
МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ
ЛАУРЕАТСКИ ДНИ
„НАТЯ ПОПОВА“
ПЛЕВЕН 11. — 15. XI. 1977 г.

ПОСВЕТЕН НА
100-ГОДИШНИНАТА ОТ ПЛЕВЕНСКАТА ЕПОПЕЯ И
60-ГОДИШНИНАТА ОТ ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ

запа „Георги Димитров“
и „Георги Кирков“
Начало 19.00 часа

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
НА XII МЕЖДУНАРОДЕН МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ
„ЛАУРЕАТСКИ ДНИ - КАТЯ ПОПОВА“

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

з. а. проф. ЛИЛИ АТАНАСОВА

ЧЛЕНОВЕ:

и. д. и. проф. АЛЕКСАНДЪР НЕПНСКИ — председател на Съюза на музикалните дейци.

з. а. АСЕН СЕЛИМСКИ

ВАСИЛ ЛИЛОВСКИ — секретар на ОБСВПС

ГЕОРГИ КОСТОВ — главен секретар на Съюза на българските композитори

ГЕОРГИ АРНАУДОВ — директор на Държавна филхармония — Плевен

ГЕОРГИ НОТЕВ — главен диригент на Държавна филхармония — Плевен

и. а. ДИМИТЪР ПЕТКОВ — главен художествен ръководител на Народна опера — София и председател на Съюза на българските композитори

ДИМИТЪР БОЯДЖИЕВ — първи зам.-председател на ИК на ГНС и председател на ГСК — Плевен

ДИМИТЪР ВАСИЛЕВ — зав. отдел при ГК на БКП — Плевен

ЕВДОКИЯ ПЕТКОВА — секретар на ГК на БКП — Плевен

ЗДРАВКО ИЛарионов — секретар на ОК на БКП — Плевен

ИВАН БЕШЕВ — председател на ИК на ОНС — Плевен

17 XI четвъртък	11 XI петък
СО Плевен - Гавранов	Лауреатски дни "Катя Попова" СО Плевен - диригент
1 Христо Паскалев Виола Н.Р.Б.	Серги Котев
2 Мире Похлан тчано Моцарт Ли Марфор (Утварен)	① Елира Дърварова - цигулка Тайновски концерт за цигулка и оркестър Н.Р.Б.
3. Андрей Мамински - басе - (Полша) Верси Еркини Гудин	② Юрий Статник - бас СССР
4. Андре Бауман - цигулка Мостанович #1	③ Христина Малолова Стефан Н.Р.Б.
19-41-97 26-44-61 Негатива - 237565 Катя Попова	④ Станислав Мамински тчано - Тахманинов концерт #2 СССР
	4-та Годишна Трени 38 33 45 В-А Хаджикан

Ръкописна програма и бележки на Лили Атанасова във връзка с фестивала на името на Катя Попова

Марта Тарел
 Фран Карло Лука (Висоти и наред)
 Нам Ковач I наред
 Овораки

26
 93
 93
 93

Маршон Мур - (Хертгенбаши
 Лейон Амбарузидк
 I наред Закар
 II Милреал)

Село - Рокско 13 Гурас
 Клеушиет - Велер
 Бозинет - Готр - Лейони, Ролфред
 Раван - Ново Крушев
 (30.11.)

14 Ика Манила (Пунтис)
 Мано Милане Концерт
 2. Бела Фрауе, - Френте
 3. Марта Тарел - Френте
 15. Хагаузидк - Амбарузидк

1394

12. XI Свобода - К. Т. Р
 С. Д. Р. Т. Ваис Стефанов

1. Микела Маргити-чумука
 Концерт Виенвски d moll
 (Пунтис)

2. Джули Олейничек - Мано
 Улопен - концерт f moll #2
 (Манила)

3. Аме Бангасари - Мехосупак
 Н. Р. Б.

4. Вазрам Сафазран - Виолончела
 Хагаузидк - концерт.

13 XI Независност - Блефа
 Мето 893
 Маджина Попиванова
 Ненка Дилова
 Стефан Димитров

14 XI Понедельник

К. Г. Р. Дирингов и. а. Васильев Стефанов

1. Фрэнклинск Дех
Кларнет Г. С. С. Р.
2. Ели Каримова - гитара
Мандолин Н. Р. Б.
3. Кели Борикова - мезосопран
Н. Р. Б.
4. Ели Тахмизян - пиано
Шулан-концерт Н. Р. Б.

16 XI Вторник

Камерен концерт.

1. Светоплук Дех
Фант Г. С. С. Р.
2. Эн Агали - обой Г. С. С. Р.
3. Владислав Коздерка
Тромпет Г. С. С. Р.

Юрий Розум
Зенек Павленк

Катя Нова

66-56-35

Румы

КОНЦЕРТНА ДЕЙНОСТ

Лили Атанасова концертира активно от 1934 до 1972 г. Изнася множество концерти – рецитали и като солистка на симфонични оркестри, както и камерни концерти – сонатни вечери с цигуларя проф. Владимир Аврамов и виолиста проф. Стефан Сугарев. Запазени са някои програми от концертните ѝ изяви.

Ресерв - *Света*
Шопен - *сборка от 10 № 9, № 25 № 1.*

Съфлети *касиал № 2*
Моцарт *концертът е сак-сопрано и*
Шопен *аргенте от Варна*
Шопен *Воран суден*
Шопен *различен к дър*
Шопен *Варна*
Р. Шопен *Вот - дот -*

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ДВЕ
МУЗИКАЛНИ ПРОДУКЦИИ
ОТ УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

НА 11 И 19 ЮНИЙ 1981 Г.

ВЪ САЛОНА НА МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ
УЛ. ТЕЛЕВОДОК 1

ПРОГРАМА

Първа продукция — 11 юний, сряда, 1980 г.

1. ШУМАНЪ — Новелета для мандолино
ШОПЕНЪ — Полонеза за мандолино
Михаил Карамихайлов
2. МОЦАРТЪ — Концерт за мандолино, трета част
Арни Топакшилия
3. БЕТОВЕНЪ — Концерт за мандолино, първа част
(съ надпис от Бетовена)
Златка Арнаудова
4. МОЦАРТЪ — Концерт за мандолино, 8 и 8 части
(съ надпис от Райнек)
Велко Нечова
5. БАХЪ — „Симфония“ из павана за мандолино
БЕТОВЕНЪ — 32 вариации за мандолино
Норина Аскала
6. ШОПЕНЪ — Мазурка оп. 63, № 3
Два етюд
Валс оп. 42
Калинка Лазарова
7. ГРИГЪ — Концерт за мандолино, първа част
Нодялка Атанасова
8. ШОПЕНЪ — Полонеза за Семолт мандолино
ЛЮБЪ — Тарантеле
Юри Буков

Втора продукция — 19 юний, четвъртък, 1980 г.

Изпълнителка: **Лили Атанасова**

1. БАХЪ — Прелюдия и фуга ре минор
2. БЕТОВЕНЪ — 32 вариации за мандолино
3. МОЦАРТЪ — Концерт за Семолт мандолино
Allegro (с надпис от А. Стоянов)
Adante
Allegro Andantino cantabile e Tempo.
4. ШУМАНЪ — Из „Горски сън“, оп. 82
„Самсти шьети“
„Птичка-прокля“
„Песен на ловец“
ШОПЕНЪ — Два етюд оп. 10, № 9 и оп. 25, № 1
5. ШОПЕНЪ — Ноктърно си мандолино, оп. 5, № 3
Блестящи вариации оп. 12

ДВЕ
ПРОДУКЦИИ

ОТЪ УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪ

АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

НА 8 И 10 ФЕВРУАРИЙ, 1937 Г.

6 1/2 ЧАСА СЛЕДЪ ПЛАДНЕ

ВЪ САЛОНА НА
МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ

София, февруарий 1937 г.

ПРОГРАМА
ПЪРВА ПРОДУКЦИЯ
в февруарий, понеделникъ

1. Хайдънъ — Соната ре-миноръ	Ветка Ничова	6. Шуманъ — Фантастични песни оп. 12 (Горелъ,
„Видъ“ и „Слънцощъ“)	
2. Шубертъ — Импронто ми-бемолъ миноръ		Рубинщдаль — Концертъ етоудъ до мажоръ	Валентинъ Каванджиявъ
Менделсонъ — „Лъвънъ на ловещъ“
„Лъвънъ на прѣда-чатъ“	Лили Атанасова	7. Шопенъ — Прелюдия пълненъ
Етоудъ оп. 10, до миноръ
Валсада соль-миноръ	Милка Паликарова
3. Бетовенъ — Соната оп. 27, № 2 („Лунна“)	Вѣрка Чокасова	8. Шопенъ — Ноктърно оп. 27, № 2	Московски — Етоудъ оп. 48, № 2
4. Бетовенъ — Концертъ до-миноръ, пълна оркестъръ	Лили Чокасова	Гликъ Маннагали — „Танцънъ на Снежи“	Олга Цанева
5. Менделсонъ — Концертъ соль-миноръ, пълна оркестъръ	Юрий Вукосвъ		

ВТОРА ПРОДУКЦИЯ
10 февруарий, сряда

Изпълнителка: **Славка Николова**

- Бахъ** — Прелюдия и фуга ре-миноръ
- Бетовенъ** — Соната оп. 27, № 2
Adagio sostenuto
Allegretto
Presto agitato
- Бетовенъ** — Концертъ оп. 37, до-миноръ
Allegro con brio
Largo
Vivace (Allegro, Presto)
- Шопенъ** — Ноктърно оп. 48, № 2, два-днешъ миноръ
Четири етоуди: оп. 10, № 9
оп. 25, № 1, 7 и 12.

ПРЕДСТОЯЩА
ДЕЙНОСТ НА
КУЛТУРНО Д-ВО

БЪЛГАРСКО РОДНО ИЗКУСТВО

ПРОСПЕКТЪ
№ 1-1942 г.

Емилия Георгиева
драматичен сопран

Лиана Атанасова
пианистка

Еленка Сакцова
пианистка

Николай Икономовъ
виолинист

ТРЕТИ КОНЦЕРТЪ
четвъртък, 4 декември, 09, ч. след пладне

МОЦАРТЪ

1. Концерт за цигулка сольминор, първа част
Петър Арнаудовъ
(отъ класа на г. Владимир Арсовъ)
2. Концерт за гъдино соломинор, трета част
Катина Лазарова
(отъ класа на г. проф. Андрей Спирковъ)
3. Ария на Церлина изъ опера „Донъ Жуанъ“
Ария на гъдина изъ симфата опера
Дана Цонева
(отъ класа на г. проф. Тодор Тодоровъ)
4. Концерт за гъдино соломинор, първа част
Панка Домусчиева
(отъ класа на г. проф. Панка Пенковъ)
5. Ария на Сузана изъ опера „Свадбата на Фигаро“
Ария на Памена изъ опера „Вълшебната флейта“
Атанаска Берсека
(отъ класа на г. проф. Мара Маркова Цибукъ)
6. Концерт за цигулка ла-минор, първа част
Ветна Ненцова
(отъ класа на г. проф. Христо Славковъ)
7. Концерт за гъдино соломинор
Алегро
Рондо
Rondo (prestissimo)
Емилия Русева
(отъ класа на г. проф. Тодор Тодоровъ)
8. Ария на Церлина на нощта изъ опера „Вълшебната флейта“
Цонка Рашкова
(отъ класа на г. проф. Елена Ангелова-Орбуева)

ПРОГРАМА

ПЪРВИ КОНЦЕРТЪ
неделя, 30 ноември, 11 ч. гъдина обядъ

МОЦАРТЪ

1. Соната соломинор
Алегро
Алегро
Алегretto
Лидия Кутева
(отъ класа на г. проф. Панка Пенковъ)
2. Две пьески: „На Хелен“ и „Продуреначе“
Валюлава Димитрова
(отъ класа на г. Г. Ангелъ Черневъ)
3. Фантазия соломинор
Цвятана Церова
(отъ класа на г. проф. Венковъ-Нелъ)
4. Ария на графиня изъ опера „Свадбата на Фигаро“
и ария на Донъ Жуанъ изъ опера „Донъ Жуанъ“
Никола Гибаровъ
(отъ класа на г. проф. Елена Ангелова-Орбуева)
5. Концерт за цигулка ла-минор
Алегро арието
Алегро
Рондо
Петър Станчевъ
(отъ класа на г. Тодор Венковъ)
6. Концерт за гъдино соломинор — първа част
(отъ класъна отъ А. Стояновъ)
Лили Атанасова
(отъ класа на г. проф. А. Стояновъ)
7. Алегро
Ария на Церлина на нощта изъ опера „Вълшебната флейта“
Серафима Динева
(отъ класа на г. проф. Мара Маркова Цибукъ)

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ТРИ КОНЦЕРТА

отъ студентитъ на Музикалната академия

по случай 150 годишнината отъ смъртта на

Волфгангъ Амадеусъ Моцарта

ПЪРВИ КОНЦЕРТЪ:

неделя, 30 ноември, 11 ч. след пладне

ВТОРИ КОНЦЕРТЪ:

сряда, 3 декември, 09, ч. след пладне

ТРЕТИ КОНЦЕРТЪ:

четвъртък, 4 декември, 09, ч. след пладне

Концертитъ ще се състоятъ въ салона на
Музикалната академия, ул. Тетевенска, 1

ВТОРИ КОНЦЕРТЪ

сряда, 3 декември, 09, ч. след пладне

отъ ученицитъ на г-нда Людмила Прокопова

МОЦАРТЪ

1. Терцет изъ опера „Вълшебната флейта“
Лидия Набленска, Селма Курулиъ
и **Лидия Росифова**
2. Ария на Блонда изъ опера „Вълговъ отъ сардин“
Радка Неголова
3. Три пьески: Припяване пьесен
На Хелен
Темелулка
Лидия Набленска
4. Дуетъ изъ опера „Така правитъ войни“
Донка Чаква и Мати Пинкавъ
5. Две арии на Варастро изъ опера „Вълшебната флейта“
Албертъ Мешуламъ
6. Вариация отъ Адмъ за гъдина и флейта на тема
отъ Моцарта
Донка Чаква и Борню Тодоровъ
7. Ария на Дана Аня изъ опера „Донъ Жуанъ“
Емилия Георгиева
8. Дуетъ изъ опера „Свадбата на Фигаро“
Мати Пинкавъ и Радка Неголова
9. Ария на Памена изъ опера „Вълшебната флейта“
Селма Курулиъ
10. Ария на гъдина изъ опера „Свадбата на Фигаро“
Алегро
Мати Пинкавъ
11. Дуетъ изъ опера „Вълшебната флейта“
Лидия Набленска и Албертъ Мешуламъ

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
ЗА
МУЗИКАЛНАТА ПРОДУКЦИЯ

НА УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪТ

АНДРЕЙ
СТОЯНОВЪ

ВЪ СЪБОТА, 15 ЮНИЙ, 1940 ГОД

ОУ ЧАСА СЛЕДЪ ПЛАДНЕ

ВЪ САЛОНА НА

МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ

УЛ. ТЕТЕВЕНСКА 1

ПРОГРАМА

1. ХАЙДНЪ — Соната за меноръ, първа част	Дана Цанкова	7. МОЦАРТЪ — Концертъ за меноръ, първа част	Дана Стоянова
2. ХАЙДНЪ — Соната на бемолъ меноръ, първа част	Валентина Арнаудова	8. БАХЪ — Фантазия за меноръ	
		БЕТОВЕНЪ — Соната за F, първа част	Лили Атанасова
3. БЕНЕНЪ — „Литания“ и „Букваренъ отъчовекъ“	и въ 60-17		
МЕНДЕЛООНЪ — „Литания безъ думи“ совъ меноръ	Лидя Букова	9. ЧАЛКОВКИ — „Добриятъ гласенъ“	Калинка Лазарова
		„Триумфъ“	
		„Жанетелъ“	
4. МЕНДЕЛООНЪ — Фантазия со, 2-а, първа част			
Клеса со, 2-а, 2-а меноръ	Арги Топакбашчанъ	10. МЕНДЕЛООНЪ — Концертъ совъ меноръ, първа част	Надя Далиева
5. ОКРАЛТИ ЧАЛКОВКИ — Соната за меноръ и фа меноръ	Кирилка Стършенева	11. ГРИГЪ — Концертъ за меноръ, първа част	Юсиф Буковъ
— Поква со бемолъ меноръ			
		12. ЛЮТЪ — Мазурката	Слава Николова
6. ОКРАЛТИ ШМАНЪ — Соната за меноръ	Валентина Нечкова		
— Невалета фа меноръ			

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

По случай 150 годишнината
отъ смъртъта на
Волфгангъ Амадеусъ МоцартаМУЗИКАЛНА
ПРОДУКЦИЯОТЪ УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪТ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪВторникъ, 23 декемврий, 1941 г., 6^{1/2} следъ пладнеВЪ САЛОНА НА
МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ
ул. Тетевенска № 1

ПРОГРАМА

МОЦАРТЪ:

1. СОНАТА ФА-МАНОРЪ, първа част (Allegro)
Дана Цанкова
2. СОНАТА ЗА ДВЕ ПИАНА РЕ-МАНОРЪ, първа част (Allegro)
Кирилка Стършенева и Арги Топакбашчанъ
3. КОНЦЕРТЪ РЕ-МАНОРЪ, първа част (Allegro)
Елена Миндизова
4. КОНЦЕРТЪ РЕ-МАНОРЪ, втора и трета части (Larghetto и Allegretto)
Арги Топакбашчанъ
5. ФАНТАЗИЯ ДО-МИНОРЪ
ВАРИАЦИИ ДО-МАНОРЪ
Лили Атанасова
6. КОНЦЕРТЪ РЕ-МИНОРЪ, първа част (Allegro)
Валентина Нечкова
7. КОНЦЕРТЪ ДО-МИНОРЪ, първа част (Allegro)
Валентина Арнаудова
8. КОНЦЕРТЪ ФА-МАНОРЪ, трета част (Allegro con spirito)
Калинка Лазарова
9. КОНЦЕРТЪ ЗА ДВЕ ПИАНА МИ-БЕМОЛЪ МАНОРЪ
Allegro. — Andante. — Rondo (Allegro)
Лили Атанасова и Калинка Лазарова

СТУДЕНТСКО АКАДЕМИЧ. ДРУНЕСТВО
 при
 ДЪРЖАВНАТА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ГОДИШНА
 КОНЦЕРТНА ПРОДУКЦИЯ
 на
 "С. А. Д. М. А."

ПРОГРАМАТА Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЗА ВСИЧКИ

Събота, 29 юни 1940 г., ТОЧНО 6:30 часа
 ВЪ САЛОНА НА АКАДЕМИЯТА

ЦЕНА 5 ЛЕВА

ВХОДЪ СВОБОДЕНЪ

ПРОГРАМА

1. **Листъ:** O, щомъ азостя . . .
Пучини: Ария на Мими изъ оп. Бохеми
Д. Пилковъ: Ганцице ле Гано
 изпълнява:
 СТЕФКА СТЕФАНОВА, II кл. на висшия практиченъ отдѣлъ, отъ класа по пѣние на г-на ЕЛЕНА АНГЕЛОВА-ОРУКИНЪ.
2. **Шубертъ:** Соната ор. 42 I часть
Вл. Стояновъ: Споменъ
Шопень: Два етюда
 изпълнява:
 ЛИЛИ АТАНАСОВА, V ор. кл. отъ класа по пиано на г-нъ проф. АНДРЕЯ СТОЯНОВЪ.
3. **Верди:** Ария изъ оп. Симонъ Боканегра
Гомецъ: Ария изъ оп. Салваторе Роза
 изпълнява:
 ПАВЕЛЪ МАНЮЛОВЪ, IV орбденъ класа, отъ класа по пѣние на г-на проф. МАРА МАРИНОВА-ЦИБУЛКА.
4. **Лало:** Испанска симфония I часть
 изпълнява:
 РАДКА ДАНЕВА, I кл. на висшия теоретиченъ отдѣлъ, отъ класа по цигулка на г-нъ ДРЪ ХРИСТО ОБРЕШНОВЪ.
5. **Дим. Сагаевъ:** Кого тебъ не видя . . .
Щраусъ: Пролѣтни гласове
 изпълнява:
 ЕНАТЕРИНА АПОСТОЛОВА, IV кл. отъ висшия теоретиченъ отдѣлъ, отъ класа по пиано на г-на ЛЮДМИЛА ПРОКОПОВА.
6. **Листъ:** Концертна фантазия
 изпълнява:
 ДИМ. МИНЧОВЪ, IV класа на висшия теоретиченъ отдѣлъ, отъ класа по пиано на г-на проф. ПАНКА ПЕЛИШЕКЪ.

Читалище „Съгласие“ и Домъ на изкуствата и печата

КОНЦЕРТНА
ПРОДУКЦИЯ

ОТЪ УЧЕНИЦИТЕ НА
ПРОФЕСОРЪ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

НЕДЪЛЯ, 30 АПРИЛЪ
5 Ч. СЛЕДЪ ПЛАДНЕ
ВОЕННИЯ КЛУБЪ

ТУКЪ

Щ

ПРОГРАМА

I ЧАСТЪ

1. Хайднъ — соната ми Бемолъ мажоръ,
I частъ — *Ветка Жечкова.*
2. Шопенъ — полонеза до диезъ миньоръ.
Шубертъ — Impromptu op. 142, фа ми-
ньоръ — *Ека Мандазова.*
3. Бетовенъ — соната op. 27, № 2
(„Лунна“) — Adagio sostenuto Allegretto.
Presto agitato — *Лили Атанасова.*
4. Бетовенъ — 32 вариации, до миньоръ
— *Юрий Буковъ.*
5. Хумелъ — рондо op. 11
Дебюси — арабеска соль мажоръ
Григъ — „Пеperуда“ — *Ветка Жечкова.*
6. А. Стояновъ — „На полето“ и „Пе-
рудитъ“.
Шопенъ — скерцо си миньоръ
— *Лили Атанасова.*

II ЧАСТЪ

7. Шопенъ — скерцо си Бемолъ миньоръ
— *Славка Николова.*
8. Шопенъ — полонеза фа диезъ миньоръ
— *Валентинъ Казанджиев.*
9. Шопенъ — вальс op. 34, № 1
Листъ — осма рапсодия
— *Юрий Буковъ.*
10. Дебюси — прелюдия ла миньоръ
Листъ — концертенъ етюдъ фа ми-
ньоръ — *Славка Николова.*
11. Шуманъ — „Нощъ“ (изъ op. 12)
Рубинщайнъ — концертенъ етюдъ до
мажоръ — *Валентинъ Казанджиев.*

Плывекъ, 1939 г.

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
за
МУЗИКАЛНАТА
ПРОДУКЦИЯ

отъ учениците на професоръ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

ВЪ СРЪДА, 14 ЮНИЙ, 1939 г.
8 1/2 ЧАСА СЛЕДЪ ПЛАДНЕ

ВЪ САЛОНА НА МИТРОПОЛИЯТА

Цена 9 лв.

ПРОГРАМА

1. БАХЪ — Концертъ до мажоръ за две пиана
(Първа часть)
СЛАВКА НИКОЛОВА и ЮРИЙ БУКОВЪ	7. ШУМАНЪ — Интермеццо си миньоръ
2. МОЦАРТЪ — Концертъ си бемоль мажоръ
(Трета часть)
НАДЯ ДОСКОВА	ШОПЕНЪ — Скерцо си миньоръ
ЛИЛИ АТАНАСОВА
3. МОЦАРТЪ — Соната за две пиана, ре мажоръ
(Втора и трета часть)
ЛИЛИ АТАНАСОВА и КАЛИНКА ЛАЗАРОВА	8. ШУМАНЪ — Концертъ ла миньоръ (Първа часть)
ВЕРКА ЧОЛАКОВА
4. ДЕБЮСИ — Дръ Гравесъ евъ Парнасувъ
Арбеска соль мажоръ	9. ШОПЕНЪ — Два етода
ШОПЕНЪ — Фантазия-импромто
ВЕТКА НЕЧКОВА	ЛИСТЪ — Осма рапсодия
ЮРИЙ БУКОВЪ
5. МЕНДЕЛСОНЪ — Фантазия оп. 28 (Първа часть)
Етодъ си бемоль миньоръ
КАЛИНКА ЛАЗАРОВА	10. ШОПЕНЪ — Концертъ фа миньоръ (Първа часть)
СЛАВКА НИКОЛОВА
6. ШОПЕНЪ — Етодъ до миньоръ („революционенъ“)	11. ЛИСТЪ — Буря
Еплога
ПРИКЪ МАНДНАГАЛИ — „Тенцътъ на Олафъ“
НЕДЕЛКА АТАНАСОВА	РУБИНЦАЙНЪ — Концертенъ етодъ до мажоръ
ВАЛЕНТИНЪ КАЗАНДИЕВЪ

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
ЗА
КЛАВИРНАТА ВЕЧЕРЬ
НА
ЛИЛИ АТАНАСОВА
УЧЕНИЧКА НА ПРОФЕСОРЪ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

понеделникъ, 8 юний 1942 г., 20:30 часа
ВЪ САЛОНА НА АКАДЕМИЯТА

1. БАХЪ	— Италиански концертъ
Allegro moderato
Andante
Presto
2. БЕТОВЕНЪ	— Соната оп. 78
Allegro, ma non troppo
Allegro vivace
3. А. СТОЯНОВЪ	— Соната ми-миноръ
Бързо
Интермеццо
Съ трагиченъ изразаъ
Рондо
4. ПИКЪ-МАНДНАГАЛИ	— Танцътъ на Олфавъ
5. ШОПЕНЪ	— Етюдъ ми-маноръ, оп. 10, № 9
присливна пьсень
Балада ла-бемоль маноръ
6. ШОПЕНЪ	— Нокторно фа-диезъ маноръ
Скерцо си-бемоль миноръ

Въ неделя, 14 юний, 10:30 ч. отпирнать, ще се състои трета и последна продукция на ученицитъ на проф. Андрей Стояновъ.

СЕЗОНЪ 1936—1937 г.

ТРЕТА ПРОДУКЦИЯ
отъ ученицитъ на професоръ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ
срѣда, 16 юний, 6 1/2 часа следъ обѣдъ въ салона
на Държавната Музикална академия
ул. Тетевенска 1

ПРОГРАМА

1. Бахъ	— Куранта	
Шубертъ	— Impromptu op. 90, № 4	Ветка Нечкова
2. Моцартъ	— Вариации ре маноръ	
Бетовенъ	— Соната оп. 2, № 1, Prestissimo	Лили Атанасова
3. Моцартъ	— Концертъ ла маноръ, I частъ	Милка Влахова
4. Бузони	— Дуетино	Радка Стамболова
и Вѣра Чолакова
5. Дебюси	— Д-ръ Градусъ адъ Парнасусъ	
Менделсонъ	— Концертъ соль миноръ, I ч.	Норниета Алкалай
6. Шопенъ	— Полонезъ ла маноръ	
Шубертъ	— Impromptu op. 142, № 4	Юрий Буковъ
7. Листъ	— „Хоро на днуднетата“	
Шопенъ	— Етюдъ до диезъ миноръ	
А. Стояновъ	— Рапсодия № 3, соль миноръ	Славака Николова
8. Шуманъ	— Изъ фантазитъ оп. 12	
Шопенъ	— Балада ла-бемоль маноръ	Валентинъ Казанджиевъ
9. Листъ	— Концертъ ми-бемоль маноръ	Олга Цанева

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ГОДИШЕНЪ
АКТЪ-КОНЦЕРТЪ

I. Официална часть

1. Шуми Мария
Химн на Н. В. Царя
Изпълняват академичните хоры и оркестърът
2. СЛОВО от диктатора на Академията
г-н проф. Цанко П. Цанковъ.
3. Раздаване дипломите на завършващите Академията ученици и студенти.

II. Концертна часть

1. ИОХАНЪ СЕБАСТИАНЪ БАХЪ
Концертъ за две цигули въ ре миноръ
Изпълняват: Яшмакова Павлина (виоли съпва) и Христовъ Любомиръ (виоли отъдъ), нъ въ ре г. Тодоръ Вълнаровъ
Съпва оркестърът на Академията, воденъ отъ Околийски Алесандъръ (виоли отъдъ), нъ въ ре г. д-р. Цанко П. Цанковъ.
2. ВОЛФГАНГЪ АМАДЕУСЪ МОЦАРТЪ
Концертна ария „Да се развля отъ тебе?“
Изпълнява Зефирова Веселина (виоли отъдъ), нъ въ ре г-на проф. Маза Маринова-Цибулка
Съпва оркестърът на Академията, воденъ отъ г. проф. Цанко П. Цанковъ.
3. ВОЛФГАНГЪ АМАДЕУСЪ МОЦАРТЪ
~~Концертъ за лира въ е-дъл мажоръ (А. 17)~~
Изпълнява Дунайска Лира (оркестър отъдъ), нъ въ ре г. проф. Андрей Стояновъ
Съпва оркестърът на Академията, воденъ отъ г. проф. Цанко П. Цанковъ.
4. а) ВОЛФГАНГЪ АМАДЕУСЪ МОЦАРТЪ
Ария на Астарта изъ оп. „Вълшебната флейта“
б) АДОЛФЪ АДАМЪ
Варвация въдуху една тема отъ Моцартъ
Изпълнява Апостолова Енхатерина, (виоли отъдъ), нъ въ ре г-на Людмила Пронцова, флейта; Борисъ Ангеловъ (виоли отъдъ), нъ въ ре г. проф. Никола Стефановъ
Съпва оркестърът на Академията, воденъ отъ г. проф. Цанко П. Цанковъ.
5. ИОЗЕФЪ ХАЙДЪ
Симфония № 2 въ ре миноръ
а) Аданис, Аллегро
б) Андите
в) Менуетъ
г) Финалъ
Изп. Академичниятъ симфониченъ оркестъръ
Диригентъ: проф. Цанко П. Цанковъ.

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

В САЛОНА НА МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ — 1947 г.

по случай 50 години от смъртта на **ЙОХАНЕС БРАМС**
ДВЕ БРАМСОВИ ВЕЧЕРИ

програма

ПЕТАК, 25 АПРИЛ — 18:45 часа

ВЕЧЕР

посветена на инструменталното му творчество

„Брамсовата музика“ — уводни думи от
проф. **АНДРЕЙ СТОЯНОВ**

БАЛАДА — оп. 10, ре минор
ИНТЕРМЕЦО — оп. 117, си-бемол минор
ИНТЕРМЕЦО — оп. 118, да минор
СЕРАФИМА ДЯТЧИН
 от класа на проф. Андрей Стоянов

ДВЕ РАПОДИИ — оп. 79
ПЕТЪР СТУПЕЛ
 от класа на проф. Андрей Стоянов

СОНАТА — оп. 78, сол мажор, за шигулка и пиано
 Vivace ma non troppo
 Adagio
 Allegro molto moderato

БОЯН ЛЕЧЕВ и ПЕТЪР СТУПЕЛ
 от кл. на проф. Ва. Абралев

СОНАТА — оп. 2, фа диез минор
 Allegro non troppo, ma energico
 Andante con espressione
 Scherzo
 Final: (Introduzione. Allegro non troppo e rubato)

г-на ЛИЛИ АТАНАСОВА — КОЙЧЕВА

СЪБОТА, 26 АПРИЛ — 18:45 часа

ВЕЧЕР

посветена на вокалното му творчество

„Брамс и художествената песен“ — уводни думи от
проф. Д-р **СТОЯН БРЪШНАРОВ**
Художествени песни:

В неделя сутрин
 Все по-тихо се унесах
СИЛИ БРЪШКОВА
 от класа на проф. Маря Д. — Цибълка
 Твоите сини очи
 При теб да не идвам
МАЙСКА НОЩ
ГЕОРГИ ТИМЕВ
 от класа на проф. А. Прокопова
 О да
 Любавна верност
РАДКА ПЕНЕВА — КОНФОРТИ
 от класа на проф. Елена Дн. — Орутин
 Полска самота
ДЕВОЙКО
ВЕСЕЛИН ДАМЯНОВ
 от класа на проф. Георги За. — Черлин
 Можеш ли говори
СЕРБИЯ
СУЗАНА ВЕСЕЛИНОВА
 от класа на проф. А. Прокопова
 Връщане към детинство.
 Венециг
ПРАТЕНИКЪТ
КАТЯ ПОПОВА
 от класа на проф. Маря Д. — Цибълка

ДЕВЕТИ КОНЦЕРТ

Петък, 2 декември 1955 г.
начало 20 часа

Соната оп. 109, ми мажор

Vivace ma non troppo
Prestissimo
Andante con variazione

изпълнява **ЛИЛЯН ТОМОВ**

Соната оп. 110, ла бемол мажор

Moderato cantabile
Molto allegro
Adagio ma non troppo
Allegro ma non troppo (Fuga)

изпълнява **ГЕОРГИ АЗМАНОВ**
лауреат на Първото общоюлгарско състезание
за деца и юноши

II

Соната оп. III, до минор

Maestoso
Arietta

изпълнява **ЛИЛИ АТАНАСОВА**

Пояснителни бележки от проф. Тамара Янкова
лауреат на Димитровския конкурс

**КНИК * КЛУБ
НА КУЛТУРНИТЕ ДЕЙЦИ**

Образуван от съювите :
научни работници :: писатели
художници :: музиканти :: ар-
тисти :: журналисти :: архитекти
Филмови дейци.

ЗАЛА: Раковски 108, т. 7-48-02

СТОЛ: Цар Освободителя, 10

тел. 7-01-13

КАНЦЕЛАРИЯ: тел. 7-01-13

ПОКАНА

1 9 4 9

СЕДМИЧНА ПРОГРАМА

29 август — 5 септември

СРЯДА, 31 август, 20 часа — ВЕЧЕР НА МУЗИКАНТИТЕ.

Концерт на
НЕДЯЛКА СИМЕОНОВА — цигуларка

ПРОГРАМА :

1. Кореси-Леонард — Ла Фолия
2. Витали-Дуер — Шакона
3. а) Виенявски — Романс
- б) Сарсате — Песен на славей
4. а) Филип Кутев — Песен
- б) Сарсате — Интродукция и
Тарантела

Съпровожда СЕРАФИМА ДЯТЧИН.

Дежурен член на Управителния съвет :
ВОЯН ИКОНОМОВ.

Вход свободен

ПЕТЪК, 2 септември, 20 часа — ВЕЧЕР НА МУЗИКАНТИТЕ —
ШОЛЕНОВА ВЕЧЕР

Концерт на :

СНЕЖАНКА БОРОВА — и ЛИЛИ АТАНАСОВА —
пианистка пианистка

1. Балада в сол миньор	1. Соната в си бемол
миньор
2. Скерцо в си миньор	2. Ноктюрно в си мажор
3. Ноктюрно в до диес
миньор	3. Две мазурки
4. Две мазурки	4. Полонеза—фантазия
5. Полонеза в ла бемол
мажор	5. Два етюда

Дежурен член на Управителния съвет :
ВОЯН ИКОНОМОВ.

Вход свободен

СТУДЕНТСКО ДРУЖЕСТВО
ПРИ ДЪРЖ. МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

6 АПРИЛ 1945 г. ПЕТЪК
18.45 ЧАСА

КОНЦЕРТ

НА

ЛИЛИ АТАНАСОВА — КОЙЧЕВА

I

1. СКАРЛАТИ — Пасторал и Капричио.
БАХ — ТАУЗИК — Токата и Фуга ре-минор
2. ШУБЕРТ — Соната оп. 42, ла-минор
Moderato
Andante poco moto
Scherzo
Rondo

II

3. ШОПЕН — Берсьозе
Етод оп. 10, № 12.
Балада сол-минор
4. ЛИСТ — Два концертни етода
Фонтаните на вилата Ест.

В САЛОНА НА МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ — ТЕТЕВЕНСКА 1.

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
за
МОЦАРТОВАТА ВЕЧЕР

петък, 12 април, 1946 г., 18-45 ч.
в салона на Музикалната академия

МОЦАРТ — Човекът и композиторът

Сказка от проф. АНДРЕЙ СТОЯНОВ

КОМПОЗИЦИИ ОТ МОЦАРТ:

1. Тема с вариации ре-мажор
2. Фантазия до-минор
3. Соната до-минор
Allegro molto, Adagio, Allegro assai
4. Концерт ми-бемол мажор, първа част
с каденца от А. Стоянов

Изпълнителка: **Лили Атанасова-Койчева**

Четвъртък, 2 май, 19 ч. в салона на Музикалната академия
концерт на СНЕЖАНКА БАРОВА

ПРОГРАМА
за
ПРОДУКЦИЯТА
на
ЛИЛИ АТАНАСОВА

ученичка на проф. Андрей Стоянов

на 1 март, сряда, 6½ ч. следъ обядъ
във салона на Музикалната академия

1. Бахъ — английска сюита соль миньоръ
 2. Бетовень — соната оп. 27, № 2 („лунна“)
 3. Моцартъ — концертъ соль мажоръ
— пауза —
 4. А. Стояновъ — 10 АКВАРЕЛИ
Утро — Тъга — Самотно цвятъ. —
На полето. — Въ гората. — Танещъ. —
Пролетенъ дъндъ. — Следъ дъндъ. —
При цвятъта. — Пелеруди.
 5. Шопень — мазурка си миньоръ
полснава до днешъ миньоръ
 6. Шуманъ — новелета фа мажоръ
интермеццо си миньоръ
- 1939 г.

ПРОГРАМА

за

МУЗИКАЛНАТА ПРОДУКЦИЯ
ОТЪ УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪ
АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

въ петък, 17 юни, 1938 г. 6 1/2 часа следъ пладне
въ салона на Музикалната академия

1. ХАЙДНЪ — Соната ми Бемоль маноръ
Adagio cantabile
Finale (Tempo di Menuetto)
МИХ. КАРАМИХАЙЛОВЪ
2. БАХЪ — Английска соната ла миноръ, прелюдия
МОЦАРТЪ — Рондо ла маноръ (за пиано съ оркестъръ)
ВЕТКА НЕЧКОВА
3. ШОПЕНЪ — Фантазия-импромптио
А. СТОЯНОВЪ — 10 тонови картини:
Утро — Тяга — Самотно цвѣте — На вол-
ностъ — Въ гората — Пролѣтень дъндъ —
Танецъ — Следъ дънда — При цвѣтята —
Пеперуди.
ЛИЛИ АТАНАСОВА
4. ШОПЕНЪ — Bagatelle
Етуди ор. 10, № 3; ор. 25, № 1 и 12
ВЪРА ЧОЛАКОВА
5. ШОПЕНЪ — Вариации ор. 12
ЛИСТЪ — Ралсондия № 11
ЮРИЙ БУКОВЪ
6. МЕНДЕЛСОНЪ — Серюзни вариации
ВАЛ. КАЗАНДИЕВЪ
7. ЛИСТЪ — „Фонтанитъ на вилата Естъ“
Мѣфисто-валсъ
СЛАВКА НИКОЛОВА

ДЪРЖАВНО КОНЦЕРТНО БЮРО
СОФИЯ

ШОПЕНОВА ВЕЧЕР

ЛИЛИ АТАНАСОВА

Зала пл. „Славейков“ 3
24 декември, сряда 1952 г. — 19:30 часа

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
ЗА
МУЗИКАЛНАТА ПРОДУКЦИЯ
отъ учениците на професоръ

АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

въ сряда, 3 юний, 1936 г.
6¼ часа следъ обѣдъ
въ салона на Академията, ул. Тетевенска 1

1. Моцартъ — Тема съ вариации до маноръ
Лили Атанасова
2. Шубертъ — Соната ор. 42, ла миньоръ, I ч.
Филдъ — Рондо
Тилда Льовъ
3. Листъ-Шопенъ — Два полски пьсни
Мара Миладинова
4. Дебюси — Арабеска ми маноръ
Шопенъ — Фантазия-импромто
Върка Чолакова
5. Дебюси — Прелюдия фа маноръ
Регеръ — Хумореска ре маноръ
Лили Ченкова
6. Шуманъ — Виенски карнавал, ор. 26, Allegro
Радка Стамболова
7. Шопенъ — Рондо до миньоръ
Юрий Буковъ
8. Бетовенъ — Концертъ си бемолъ маноръ, II и III ч.
Славка Николова
9. Бетовенъ — 32 вариации до миньоръ
Валентинъ Казанджиевъ
10. Менделсонъ — Концертъ ре миньоръ, II и III ч.
Олга Цанева
11. Бетовенъ — Концертъ соль маноръ, I ч.
Милка Паликарлова
12. Григъ — Концертъ ла миньоръ, II и III ч.
Сийка Чалъкова

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ

ПРОГРАМА
ЗА
МУЗИКАЛНАТА ПРОДУКЦИЯ
НА УЧЕНИЦИТЕ НА ПРОФЕСОРЪ

АНДРЕЙ СТОЯНОВЪ

ВЪ ЧЕТВЪРТЪКЪ, 16 МАЙ, 1940 ГОД.
6¼ ч. следъ пладне

ВЪ САЛОНА НА МУЗИКАЛНАТА АКАДЕМИЯ

1. ШУБЕРТЪ — Improptius ор. 142, № 2 и ор. 90, № 2
Михайлъ Карамихяловъ
2. МОЦАРТЪ — Концертъ ла маноръ, II и III ч.
Златка Арнаудова
3. БЕТОВЕНЪ — Концертъ си бемолъ маноръ, I ч.
Ветка Нечкова
4. МЕНДЕЛСОНЪ — Концертъ соль миньоръ, II и III ч.
Надя Доскова
5. ШУБЕРТЪ — Соната ор. 42, I ч.
А. СТОЯНОВЪ — Сонатина ла миньоръ
Лили Атанасова
6. ШОПЕНЪ — Етюди до миньоръ, ор. 25
ЛИСТЪ — „Хоро на днуднетата“
Недѣлка Атанасова
7. МЕНДЕЛСОНЪ — Концертъ ре миньоръ, II и III ч.
Калинка Лазарова
8. ШОПЕНЪ — Два етюда
ЛИСТЪ — Рикорданца
Славка Николова

ДЪРЖАВНО КОНЦЕРТНО БЮРО
СОФИЯ

СОНАТНА ВЕЧЕР

ЛИЛИ АТАНАСОВА—КОЙЧЕВА

НАМЕРНА ЗАЛА „БЪЛГАРИЯ“
21 февруари 1951 г. 19.30 часа

ДЪРЖАВНА КОНЦЕРТНА ДИРЕКЦИЯ

КОНЦЕРТ

НА

ЛИЛИ АТАНАСОВА
КОЙЧЕВА

пиано

ЗАЛА АЛИАНС ФРАНСЕС
София, 2 май 1947 година

ДЪРЖАВНА КОНЦЕРТНА ДИРЕКЦИЯ

ШОПЕНОВ
КОНЦЕРТ

НА

ЛИЛИ АТАНАСОВА-КОЙЧЕВА

Сезон 1961—1962 г.

КЛАВИРЕН КОНЦЕРТ

доц. ЛИЛИ АТАНАСОВА

Зала „СЛАВЕЙКОВ“
Петък, 20 октомври 1961 г. Начало 19.30 часа

ЗАЛА КАМАРА НА НАРОДНАТА КУЛТУРА
София, 10 февруари 1947 год.

ТРЕТИ ЦИКЪЛ
ПЪРВИ КОНЦЕРТ

ВИЕНСКА КЛАСИКА

Доц. ЛИЛИ АТАНАСОВА
пиано

Петък, 29 ноември

Сезон 1963—1964 г.

Начало 19.30 часа

ПЕТИ ЦИКЪЛ
ПЪРВИ КОНЦЕРТ

Л. В. БЕТОВЕН

изпълнява

ЛИЛИ АТАНАСОВА

Зала „Славейков“

Петък, 6 март 1964 год.

Начало 19.30 часа

ЗАЛА „СЛАВЕЙКОВ“

ШОПЕН

ЧЕТИРИ СЪЕРЦИ И ЧЕТИРИ БАЛАДИ

Проф. ЛИЛИ АТАНАСОВА

Понеделник, 14. II. 1952

начало 19.30 ч.

Билети при Дълж. концертно бюро — бул. Руски 2, тел. 87-15-88

КЛАВИРЕН КОНЦЕРТ

проф. ЛИЛИ АТАНАСОВА

Сезон 1954—1955 год.

КОМИТЕТ ЗА ИЗКУСТВО И КУЛТУРА
СЪЮЗ НА МУЗИКАЛНИТЕ ДЕЙЦИ В БЪЛГАРИЯ
БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВНА КОНСЕРВАТОРИЯ

ТЪРЖЕСТВЕН КОНЦЕРТ

посветен на 80-годишнината от рождението на

академик

АНДРЕЙ СТОЯНОВ

участвуват:

ЮРИ БУКОВ

нар. артист

проф. **ТАМАРА ЯНКОВА**

засл. артист

проф. **ЛИЛИ АТАНАСОВА**

СНЕЖАНА БАРОВА

лауреат на международни конкурси

ОЛГА ШЕВКЕНОВА

РУЖКА ЧАРАКЧИЕВА

лауреат на международни конкурси

и

СОФИЙСКАТА ДЪРЖАВНА ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент: засл. артист **РУСЛАН РАЙЧЕВ**

Уводно слово за творческия път на академик **АНДРЕЙ СТОЯНОВ**
ще изнесе доцент **БОГОМИЛ СЪРШЕНСВ**

„Зала България“

Неделя, 26 април

Сезон 1969/1970 г.

Начало 19.30 ч.

КОМИТЕТ ПО КУЛТУРАТА И ИЗКУСТВОТО

ГРАДСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ – ПЛОВДИВ

БЪЛГАРСКА КОНЦЕРТНА ДИРЕКЦИЯ

ДИПЛОМна *Анли Атанасова*

за участие в ПЪРВИЯ МЕНДУНАРОДЕН ФЕ-
СТИВАЛ НА КАМЕРНА МУЗИКА състоял се от
1–12 юни 1964 год. „Етнографски музей“
гр. ПЛОВДИВ

Председател на комитета
по културата и изкуството:

Председател на градския
народен съвет – Пловдив:

Сезон 1956 — 1957 г.

СОНАТНА ВЕЧЕР

ДОЦ. ЛИЛИ
АТАНАСОВА
ПИАНО

проф. СТЕФАН
СУГАРЕВ
ВИОЛА

Цена 50 ст.

ЗАЛА „ДОМ НА ТЕХНИКАТА“
НЕДЕЛЯ, 9 ДЕКЕМВРИ, НАЧАЛО 19.30 ЧАСА

I.

- Хендел** — Соната в до мажор
Adagio
Allegro
Lento
Allegro
- Бах** — Соната в ре мажор
Adagio
Allegro
Andante
Allegro
- Моцарт** — Соната в си мажор, № 15
Largo — Allegro
Andante
Allegro

II.

- Хиндемит** — Соната № 4, оп. 11
Fantasia
Tema con variazioni
Finale

ЦИНЪЛ ОТ ТРИ КОНЦЕРТА

10-ТЕ ЦИГУЛКОВИ СОНАТИ НА
БЕТХОВЕН

И изпълняват

проф. **ВЛАДИМИР АВРАМОВ**
доц. **ЛИЛИ АТАНАСОВА**

Град „СОФИЯ 100“

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКА МУЗИКА“

СОНАТЕН КОНЦЕРТ

БЕТХОВЕН

10-ТЕ СОНАТИ ЗА ЦИГУЛКА И ПИАНО

проф. **ЛИЛИ АТАНАСОВА**
пиано

проф. **ВЛАДИМИР АВРАМОВ**
цигулка
народен артист

София 1970-1971 г.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКА МУЗИКА“

К О Н Ц Е Р Т

Б Е Т Х О В Е Н
ЛИЛИ АТАНАСОВА — пиано
нар. арт. ВЛАДИМИР АВРАМОВ — цигулка

С О Н А Т Е Н К О Н Ц Е Р Т
Б Е Т Х О В Е Н

засл. арт. ЛИЛИ АТАНАСОВА — пиано
нар. арт. ВЛАДИМИР АВРАМОВ — цигулка

Сезон 1973/1974 год.

Сезон 1971/1972 година

ДИРЕКЦИЯ ЗА МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО
КОНЦЕРТНО БЮРО — ВАРНА

Абонаментна Карта

ЗА

ЦИКЪЛ

ТРИ КОНЦЕРТА

10-те СОНАТИ

за ПИАНО и ЦИГУЛКА на

БЕТХОВЕН

ИЗПЪЛНЯВАТ

доц. Лили Атанасова

проф. Владимир Аврамов

заслужил артист

3-и, 5-и и 7-и февруари

1959 год.

СОФИЯ — СЕЗОН 1957 — 1958 Г.

СОНАТНА ВЕЧЕР

ЛИЛИ
АТАНАСОВА

ПИАНО

проф. ВЛАДИМИР
АВРАМОВ

заслужил артист
ЦИГУЛКА

ЗАЛА „СЛАВЕЙКОВ“
Събота, 17 май, начало 20 часа

СОНАТНА ВЕЧЕР

Сезон 1955 — 1956 г.

В. А. МОЦАРТ

доц. ЛИЛИ

проф. ВЛАДКО

АТАНАСОВА

АВРАМОВ

ЗАСЛ. АРТИСТ

ЗАЛА „СЛАВЕЙКОВ“
НЕДЕЛЯ, 1 АПРИЛ, НАЧАЛО 19.30 ЧАСА

СОНАТЕН КОНЦЕРТ

БРАМС

изпълняват

Нар. арт. ВЛАДИМИР АВРАМОВ

цигулка

Доц. ЛИЛИ АТАНАСОВА

пиано

Зала „Славейков“

Понеделник, 16 март 1964 г.

Начало 19.30 часа

СОНАТНА ВЕЧЕР

МОЦАРТ

изпълняват:

доц. ЛИЛИ АТАНАСОВА — пиано

проф. ВЛАДИМИР АВРАМОВ — цигулка
заслужил артист

зала „Славейков“

Вторник, 10 май. Начало 20 часа

С о ф и я
сезон 1958-59

ЦИКЪЛ
ТРИ КОНЦЕРТА

Ю-те СОНАТИ ЗА ПИАНО И ЦИГУЛКА НА

Б Е Т Х О В Е Н

изпълняват

доц. ЛИЛИ АТАНАСОВА

проф. ВЛАДИМИР АВРАМОВ

заслужил артист

Зала „Славейков“

ДИРЕКЦИЯ ЗА МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО
КОНЦЕРТНО БЮРО – ВАРНА

Абонаментна карта

ЗА

ЦИКЪЛ

ТРИ КОНЦЕРТА

Ю-те СОНАТИ

за ПИАНО и ЦИГУЛКА на

Б Е Т Х О В Е Н

изпълняват

доц. Лили Атанасова

проф. Владимир Аврамов

заслужил артист

3-и, 5-и и 7-и февруари

1959 год.

ЛИЛИ АТАНАСОВА

ЛЕТОПИС

15 ноември 1921 г. – родена в София (в същата година е създадена Държавната музикална академия в София – първото висше музикално учебно заведение в България).

1934 г. – става ученичка в средния отдел на Музикалната академия (по-късно известен като Музикално училище) в София, в класа на проф. Андрей Стоянов. Стъпва за първи път на концертния подиум.

1936 г. – изнася първия си самостоятелен концерт.

1940 г. – завършва средния отдел на Музикалната академия в София с отличен успех.

1944 г. – завършва висшия отдел на Музикалната академия в София с отличен успех.

1944 г. – омъжва се за д-р Борис Пенчев Койчев, по-късно професор по биохимия във Висшия медицински институт в София, където основава и завежда първата у нас катедра по биохимия.

1945 г. – ражда им се дъщеря Невена (по-късно лекар и доцент по клинична лаборатория към Медицинския факултет, УМБАЛ „Александровска“ в София).

1946 г. – редовен преподавател в Средното музикално училище в София след конкурсен изпит.

1947 г. – асистент на проф. Андрей Стоянов в Музикалната академия.

1947 г. – отличник на I Общобългарско състезание за певци и инструменталисти.

1949 г. – диплом на Международния конкурс „Фредерик Шопен“ във Варшава.

1952 г. – редовен доцент след проведен конкурс.

1964 г. – редовен професор при Българската държавна консерватория (БДК).

1966 – 1972 г. – декан на Инструменталния факултет при БДК.

1972 – 1980 г. – заместник-ректор на БДК.

1968 г. – председател на организационния комитет на международния фестивал „Лауреатски дни Катя Попова“ в Плевен в продължение на 10 години.

1972 г. – получава званието „заслужил артист“.

1976 г. – получава званието „народен артист“.

1973 г. – води интерпретационен курс в гр. Херцег Нови, бивша Югославия.

2001 г. – доктор хонорис кауза на Държавната музикална академия.

Умира на 31.01.2004 г.

2006 г. – посмъртно излиза CD с нейни изпълнения.

Концертна дейност: от 1934 до 1972 г. е на концертния подиум – участва в музикални продукции и годишни концерти на академията, изнася рецитали, концерти със симфонични оркестри, сонатни вечери с виолиста проф. Стефан Сугарев, с цигуларя проф. Владимир Аврамов. Записва за радио „София“. Участва с изпълнения в юбилейни концерти и др.

Членства: на Съвета на симфонични и камерни концерти, на Съвета за международни конкурси и председател на комисията по пиано към Главна дирекция „Българска музика“, на Пленума на Комитета за изкуство и култура, на Президиума на Съюза на музикалните дейци, председател на Комисията за работа с жените при СМД и председател на СМД в Комитета на българските жени, на Управителния съвет на творческия фонд при СМД. Участва в жури на международни конкурси.

Педагогическа дейност: много от нейните ученици стават лауреати на общобългарски и международни състезания. Нейни възпитаници работят като педагози в Националната музикална академия в София, в Академията за музикално и танцово изкуство в Пловдив, в музикалните училища на страната, концертират у нас и в чужбина, други живеят, концертират и преподават в чужбина. 1954 – 1955 г. ученици от нейния клас и от класа на доц. Мара Петкова изпълняват поредица от музикални продукции, всички клавирни сонати от Бетовен. Участват и Мара Петкова, която изпълнява соната оп. 106, Лили Атанасова – соната оп. 111. Около тези години също така за първи път у нас студенти от двата класа интегрално изпълняват 48-те прелюдии и фуги от Бах.

Награди: орден „Кирил и Методий“ I степен, Фестивален медал от IX Световен фестивал на младежта и студентите, Юбилеен медал „25 години народна власт“ и златен часовник и др.; звания – народен артист, доктор хонорис кауза.

За проф. Лили Атанасова са публикувани статии в български музикални списания и излъчени радиопредавания от Българското национално радио.

ПУБЛИКАЦИИ ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

“Ohne “besondere Kennzeichen”? Lilli Athanassova (Sofia) in der Juri des Schumann-Wettbewerb”. “Der Morgen” Ausgabe Berlin 30047, 29. Oktober 1966, 22. Jahrgang.

1996 - Проф. Елена Генева за проф. Лили Атанасова (15 ноември 1996 г.), „Музикалните вечери на програма Христо Ботев. Проф. Лили Атанасова на 75 години” – Излъчено на 15.11.1996 г.

Тихомира Бъчварова. „Музикален живот честити 60 годишнината на н. а. Лили Атанасова” – в. „Музикален живот”, брой 23, година I, 20 ноември 1981 г.

Евгения Симеонова. „Голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова на 80 години” – „Музика Viva” бр. 18 (64), декември 2001

Наталия Илиева. Проф. Лили Атанасова на 80 – Култура (в. “Култура” бр. 43, год. XLV, 30 ноември 2001 г.)

Наталия Илиева. Отиде си проф. Лили Атанасова. в. „Култура“, 13.02.2004.,

Атанас Куртев. „85 години от рождението на проф. Лили Атанасова” – сп. „Музикални хоризонти”, бр. 3, 2006 г.

Евгения Симеонова. 90 години от рождението на голямата българска пианистка и педагожка проф. Лили Атанасова. Cassical Bg – Български сайт за класическа музика. 24 Ноември, 2011

Наталия Илиева. 10 години от смъртта на проф. Лили Атанасова (1921-2004). Част от радиопредаване „Метроном” по програма „Христо Ботев” на БНР . Януари 2014.

РАДИОПРЕДАВАНИЯ ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

„В кабинета на музиканта“ – излъчено на 15.11.1991 г.

„Музикалните вечери на програма Христо Ботев. Проф.

Лили Атанасова на 75 години“ – на 15.11.1996 г.

„Студио музика“ – проф. Лили Атанасова на 80 години“ – излъчено на 15 ноември 2001 г.

В рубриката „Музикалните вечери на програма Христо Ботев“ – предаване за колекцията от грамофонни плочи на проф. д-р Борис Койчев. Излъчено на 22 октомври 1993 г. – Линк

КОНЦЕРТИ, ПОСВЕТЕНИ НА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА

Ноември, 1976 г. Атанас Куртев – рецитал, посветен на 75-ия ден на проф. Лили Атанасова. Камерна зала „България“

15 ноември, 2001 г. Концерт на студенти на проф. Лили Атанасова по случай осемдесетия ѝ рожден ден. Зала на Музикалната академия.

23 април, 2004 г. Галина Врачева – рецитал в памет на Лили Атанасова. Камерна зала „България“.

Декември, 2005 г. Концерт в памет на Лили Атанасова по случай промоцията на CD с нейни изпълнения. Зала на Националната музикална академия.

75 години
Софийска филхармония

1928 година основана от проф. Саша Попов

Директор Явор Димитров

сезон 2003/2004

КОНЦЕРТ
ПОСВЕТЕН В ПАМЕТ НА
проф. ЛИЛИ АТАНАСОВА

ИЗПЪЛНЯВА

ГАЛИНА ВРАЧЕВА

/пиано/

23 април
петък

Камерна зала
•БЪЛГАРИЯ•

Начало
19 часа

София – 2004 г.

Представяне

*на първия издаден компакт-диск
с изпълнения на пианистката*

Лили Атанасова (1921-2004),

*записани в Златния фонд на БНР
от 1955 до 1961 г.*

01.12.2005 г., 18.00 ч.

*зала ДМА „Проф. П. Владигеров“
бул. „Евлоги Георгиев“ № 94*

СЪДЪРЖАНИЕ

ВМЕСТО ВЪВЕДЕНИЕ	5
<i>д-р Анжела Тошева</i>	
ЗА КНИГАТА.....	11
<i>доц. д-р Благовеста Иванова</i>	
ПРОФ. ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	16
<i>Станислав Почекански</i>	
PROF. LILY ATANASOVA.....	17
<i>Stanislav Potchekansky</i>	
АВТОБИОГРАФИЯ.....	18
ЛИЛИ АТАНАСОВА РАЗКАЗВА ЗА СЕБЕ СИ.....	21
AUTOBIOGRAPHY	26
LILY ATANASOVA TELLS ABOUT HERSELF	28
ЖИВОТ, ИЗПЪЛНЕН СЪС СВЕТЛИНА И ОБИЧ	32
<i>Наталия Илиева</i>	
СПОМЕНИ ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА	
СПОМЕНИ НА ПРОФЕСОР ЕЛЕНА ГЕНЕВА	82
<i>Елена Генева</i>	

ПРОФЕСОР МИЛЕНА КУРТЕВА ЗА ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	85
<i>проф. д-р Милена Куртева</i>	
АЗ БЯХ В НЕЙНИЯ СВЯТ	91
<i>Гина Табакова</i>	
СПОМЕН ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА	99
<i>проф. Виктор Чучков</i>	
СПОМЕНИ ЗА ДЪЛГОГОДИШНАТА МИ И НЕЗАБРАВИМА МОЯ УЧИТЕЛКА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА	101
<i>проф. Майер Франк</i>	
90 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ГОЛЯМАТА БЪЛГАРСКА ПИАНИСТКА И ПЕДАГОЖКА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	106
<i>проф. Евгения Симеонова</i>	
ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	112
<i>Магдалина Куцарова</i>	
ЗА ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	114
<i>д-р Анжела Тошева</i>	
ЗА ЛИЛИ БЯХ ЧУВАЛА ОЩЕ ОТ МАЛКА	120
<i>Марията Петкова</i>	
ЛЕГЕНДАРНАТА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	123
<i>Богомила Няголова</i>	
СПОМЕН ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА	125
<i>Веселинка Иванова</i>	

СПОМЕН ЗА ЛИЛИ.....	129
<i>Цветелина Димчева</i>	
УЧЕНИЦИТЕ НА ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	133
МЕЖДУНАРОДЕН МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ „КАТЯ ПОПОВА“ПЛЕВЕН	139
КОНЦЕРТНА ДЕЙНОСТ.....	145
ЛЕТОПИС	176
ПУБЛИКАЦИИ И РАДИОПРЕДАВАНИЯ ЗА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА	178
КОНЦЕРТИ, ПОСВЕТЕНИ НА ПРОФЕСОР ЛИЛИ АТАНАСОВА.....	180

**95 години от рождението
на проф. Лили Атанасова**

съставители

Наталия Илиева

Мария Давчева, СУБ

Стела Ташева, ИИИЗк, БАН

редактор

Тереза Бачева

Превод

Стела Ташева

дизайн и предпечат

Майа Лачева

ISBN 978-619-7171-41-9

Печат

Дайрект сървисиз